

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

ABIKS TAOTLEJALE

Eesti maaelu arengukava 2014–2020 Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise toetus

Taotluse vastuvõtt e-PRiAs 2.–21. maini

**Tallinn
Tartu
2019**

1. EESTI MAAELU ARENGUKAVA 2014–2020 PINDALA- JA LOOMATOETUSED 2019. AASTAL	4
2. MAHEPÖLLUMAJANDUSELE ÜLEMINEKU TOETUSE JA MAHEPÖLLUMAJANDUSEGA JÄTKAMISE (MAH) TOETUSE NÕUDED	4
2.1. Toetusõiguslikkuse nõuded taotlejale	5
2.2. Nõuetele vastavus	5
2.3. Toetusõiguslik põllumajandusmaa.....	5
2.4. Baasnõue	10
2.5. Toetuse saamise nõuded	10
2.5.1. Viljavaheldus ja liblikõieliste kasvatamine	10
2.5.2. Võraaluste ja reavahede hooldamine	12
2.5.3. Talvine taimkate.....	12
2.5.4. Mullaproovid.....	13
2.5.5. Koolitused	14
2.6 Toetuse ühikumäär	14
2.6.1. Ühikumäära suurendamine	15
2.6.2. Ühikumäära vähendamine	17
2.7. Maksimaalne toetuse suurus hektari kohta	18
3. KOHUSTUS	18
3.1. Kohustuse üleandmine	19
3.2. Kohustuse suurendamine	19
3.3. Kohustuse asendamine.....	20
4. TAOTLEMINE	20
4.1. Taotleja andmete kandmine registrisse	20
4.2. Põllumajandusmaa registrisse kandmine	21
4.3. Põldude joonistamine „Minu põllud“ teenuses	21
4.4. Taotluse täitmine vanas e-PRIAs	25
4.5. Taotluse esitamine	27
5. TAOTLUSEL ESITATUD ANDMETE MUUTMINE VÕI TAOTLUSE TAGASIVÕTMINE	28
5.1. Taotlusel esitatud andmete muutmine	28
5.2. Põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üleandmine pärast toetuse taotluse esitamist	28
5.3. Taotluse tagasivõtmine (annulleerimine).....	28
5.4. Vääramatu jõud ja erandlikud asjaolud.....	29
5.4.1. Kohustuse jätkamine taotleja surma korral.....	29
6. TAOTLUSE KONTROLLIMINE	30
6.1. Halduskontroll.....	30
6.2. Kohapealne kontroll.....	30
7. TOETUSE VÄHENDAMINE	32
7.1. Toetuse vähendamine pindalade erinevuse tõttu	32
7.2. Toetuse vähendamine baas- ja toetatavate nõuete rikkumise eest	33
7.3. Toetuse vähendamine taotluse hilinenult esitamise eest.....	33
7.4. Toetuse vähendamine juhul, kui taotleja ei ole deklareerinud kogu põllumajandusmaad	33
7.5. Toetuse vähendamine nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumise tõttu .	33
8. TOETUSE MÄÄRAMINE VÕI TAOTLUSE RAHULDAMATA JÄTMINE	34
9. TOETUSE MAKSMINE	35
10. OTSUSE VAIDLUSTAMINE	35
11. TOETUSE TAGASINÕUDMINE	35
12. TOETUSE SAAMISEST JA KASUTAMISEST TEAVITAMINE	36
13. MAKI TOETUSTE ALUSEKS OLEVAD ÕIGUSAKTID	36

13.1. Eesti õigusaktid	36
13.2. EuroopaParlamendi ja nõukogu ning Komisjoni määrused.....	37
13.3. Muud dokumendid	37

1. EESTI MAAELU ARENGUKAVA 2014–2020 PINDALA- JA LOOMATOETUSED 2019. AASTAL

13. veebruaril 2015. aastal kiitis Euroopa Komisjon heaks [Eesti maaelu arengukava 2014–2020](#) (edaspidi MAK). 2019. aastal saab taotleda järgmisi MAK pindala- ja loomatoetusi ([maaeluministri 26.03.2019 määrus nr 36 „2019. aastal „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” alusel antavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika kohased maaelu arengu toetused“](#)):

1. Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameede ehk põllumajanduslik keskkonnatoetus:
 - 1.1. Keskkonnasõbraliku majandamise (KSM) toetus
 - 1.2. Piirkondlik mullakaitse (MULD) toetus
 - 1.3. Piirkondlik veekaitse (VESI) toetus
 - 1.4. Keskkonnasõbraliku aianduse toetus: keskkonnasõbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse toetus (KSA) ning keskkonnasõbraliku köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimakasvatuse ning maasikakasvatuse (KSK) toetus
 - 1.5. Kohalikku sorti taimede kasvatamise (SORT) toetus
 - 1.6. Ohustatud tõugu looma pidamise (OTL) toetus
 - 1.7. Poolloodusliku koosluse hooldamise (PLK) toetus
2. Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise (MAH) toetus
3. Loomade heaolu (LHT) toetus
4. Natura 2000 alal asuva põllumajandusmaa kohta antav (NAT) toetus
5. Natura 2000 erametsamaa (NAM) toetus

Käesolev „Abiks taotlejale” käsitleb mahepõllumajandusele ülemineku toetuse ja mahepõllumajandusega jätkamise toetuse taotlemiseks vajalikku infot.

2. MAHEPÕLLUMAJANDUSELE ÜLEMINEKU TOETUSE JA MAHEPÕLLUMAJANDUSEGA JÄTKAMISE (MAH) TOETUSE NÕUDED

Maaeluministri 30. aprilli 2015. a määrus nr 53 [„Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise toetus“](#) (edaspidi määrus nr 53) kehtestab mahepõllumajandusele ülemineku toetuse ja mahepõllumajandusega jätkamise toetuse andmise tingimused ja korra.

NB! Olulised muudatused määruses:

- *Alates 2019. aastast antakse MAH toetust põllumaale, millel kasvatatakse köögivilja, maasikat ja MAH toetusõiguslikke ravim- ja maitsetaimi kokku kuni 15 hektarile taotleja kohta.*
- *Alates 2019. aastast antakse MAH toetust maale, millel kasvatatakse puuvilja- ja marjakultuuri kokku kuni 70 hektarile taotleja kohta.* Taotlejad, kellele määrati 2018. aastal MAH toetust puuvilja- ja marjakultuuride kasvatamise eest, saavad kohustuseperioodi lõpuni toetust üle 70 ha, kuid kokku mitte rohkem kui selle pindala ulatuses, mille kohta anti toetust 2018. aastal esitatud taotluse alusel.

- **2019. aastal võib MAH toetust taotleda kuni 3-aastase külvikorras oleva rohumaa ühikumäärarühmis ka kuni nelja aasta vanuse külvikorras oleva rohumaa kohta,** tingimusel, et sellel maal oli 2018. aastal MAH kohustus ja hiljemalt heintaimede kasvatamise neljandale järjestikusele aastale järgneval kohustuseaastal kasvatatakse seal teravilja, kaunvilja, rühvelkultuuri, õlikultuuri, kiukultuuri, muud tehnilist kultuuri, köögivilja, maasikat, MAH määruse [lisas](#) nimetatud ravim- või maitsetaimi või puuvilja- või marjakultuuri..

2.1. Toetusõiguslikkuse nõuded taotlejale

MAH toetust võib taotleda põllumajandusega tegelev FIE või juriidiline isik, kes on aktiivne põllumajandustootja.

Alates 2019. aastast ei kontrollita aktiivse põllumajandustootja nõuetele vastamist äriregistri ning Maksu - ja Tolliameti andmete alusel Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatorisse (EMTAK) märgitud tegevuste alusel.

Mahepõllumajandusele ülemineku toetust võib taotleda taotleja, kes:

- 1) esitas Põllumajandusametile (PMA) esimesele kohustuseaastale eelnenud kalendriaastal või esimesel kohustuseaastal ettevõtte esmakordse tunnustamise taotluse [mahepõllumajanduse seaduse](#) alusel ja alustas üleminekut mahepõllumajanduslikule tootmisele ning kelle kasutuses olev maa ei ole üleminekuaga läbinud;
- 2) ei ole eelnenud kalendriaastatel taotlenud MAK alusel antavat mahepõllumajandusele ülemineku toetust, mahepõllumajandusega jätkamise toetust või MAK 2007–2013 alusel antavat mahepõllumajandusliku tootmise toetust.

Mahepõllumajandusele ülemineku toetus on ette nähtud mahepõllumajandusliku tootmisega alustajatele. Toetusega kompenseeritakse osaliselt mahepõllumajandusliku tootmisega alustamise ja kohustuse täitmise kaasaevad täiendavad kulud ja saamata jäänud tulu.

Mahepõllumajandusega jätkamise toetust võib taotleda taotleja, kelle ettevõtte on kogu kohustuseperioodi kestel mahepõllumajanduse seaduse alusel tunnustatud.

2.2. Nõuetele vastavus

Toetuse saaja peab täitma kohustuseperioodi jooksul oma põllumajanduslikus tegevuses ja kogu põllumajandusliku majapidamise maal põllumajandusministri 14. jaanuari 2015. a määruses nr 4 [„Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded“](#) (HPK) sätestatud nõudeid ning [kohustuslikke majandamisnõudeid](#) (KM). Nõuetele vastavuse süsteem ja nõuded on pikemalt kirjeldatud trükises [„Nõuetele vastavus ja rohestamine 2019“](#) ning [PRIA kodulehel](#).

2.3. Toetusõiguslik põllumajandusmaa

MAH toetust saab taotleda kokku vähemalt 1,00 ha suuruse toetusõigusliku põllumajandusmaa kohta, mis on kantud mahepõllumajanduse registrisse ja mida taotlejal on õigus taotlemise aastal kasutada. Iga põllu või samal massiivil asuvatest põldudest moodustunud ühtse maa-ala pindala peab olema vähemalt 0,30 ha. NB! Alla 0,3 ha suurustest põldudest on MAH toetusõiguslikud ainult need, mis moodustavad ühtse maa-ala samasse MAH ühikumäärarühmi kuuluvate põldudega. Juhul kui kohustusealune põld on ühel aastal alla 0,3 ha ja ei moodusta samas ühikumäärarühmis oleva teise põlluga ühtset maa-ala, siis selline põld ei ole enam toetusõiguslik ning see pind arvestatakse kohustuse vähenemisse.

PRIA põllumajandustoetuste ja põllumassiivide register on aluseks otsetoetuste ja MAK toetuste menetlemisel. Seega põld, mille kohta MAH toetust taotletakse, peab asuma põllumassiivil, mis on kantud registrisse toetusõigusliku põllumajandusmaana.

Toetusõiguslik maa on:

1) põllumaa, millel kasvatatakse teravilja, kaunvilja, rühvelkultuuri, õli- või kiukultuuri või muud tehnilist kultuuri (edaspidi koos põllukultuur), köögivilja, maasikat või määruse nr 53 lisas nimetatud ravim- ja maitsetaimi. Köögiviljaks loetakse üksnes inimtoiduks kasvatatavaid köögivilju. Need kultuurid, mis on põllumajandusmaa klassifikaatoris märgitud küll köögiviljaks, aga mida kasvatatakse söödaks, loetakse söödajuurviljaks ja need tuleb taotlusele märkida muu rühvelkultuurina. Kui köögivilju kasvatatakse segus heintaimedega, näiteks lehtsigurit, siis on tegemist rohumaaga.

2) põllumaa, millel kasvatavad heintaimed on põllumajandusministri 24. aprilli 2006. a määruses nr 56 „[Söödakultuuride seemne kategooriad ning söödakultuuride seemne tootmise ja turustamise nõuded](#)” sätestatud nõuete kohaselt põldtunnustatud;

3) põllumaa, mida hoitakse mustkesas või mis on jäetud sööti;

4) maa, millel kasvatatakse puuvilja- või marjakultuuri;

5) kuni 3-aastane külvikorras olev rohumaad, millel kasvatatakse kuni kolmel järjestikusel aastal heintaimi ja hiljemalt heintaimede kasvatamise kolmandale järjestikusele aastale järgneva kohustuseaasta 15. juunist alates kasvatatakse seal põllukultuuri, ravim- või maitsetaimi, köögivilja, maasikat, puuvilja- või marjakultuuri. Kui maa jäetakse heintaimede kasvatamisele järgneval aastal mustkesasse või sööti, nõutakse eelnevatel aastatel selle maa kohta makstud MAH toetus tagasi.

Näide: Põllul kasvatati 2017. aastal teravilja, 2018. aastal oli põld taotlusele märgitud kuni 3-aastaseks külvikorras olevaks rohumaaks ja 2019. aastal hoitakse põldu mustkesas. Kuna pärast külvikorda ei tohi maad hoida mustkesas, vaid põllul peab kasvatama põllukultuuri, ravim- või maitsetaimi, köögivilja, maasikat, puuvilja- või marjakultuuri, siis 2019. aastal küsitakse 2018. aastal põllu eest makstud MAH toetus tagasi.

Selle ajavahemiku arvutamisel, mille jooksul on põllumaad kasutatud heintaimede kasvatamiseks, võetakse arvesse ka kohustuseperioodile vahetult eelnenud iga aasta, millal seal kasvatati järjestikku heintaimi. See tähendab, et heintaimede kasvatamiseks kasutatud põllumaa vanust arvestatakse tagasiulatuvalt ning uuendamine ilma vahekultuurita ei katkesta selle vanust. Söötis maa sellise põllumaa vanust ei katkesta. Samuti ei katkesta rohumaad vanust see, kui põld on mõnel aastal märgitud taotlusele heinaseemnepõlluna (märke HS), sõltumata sellest, kas heinaseemet kasvatati oma tarbeks või oli tegemist PMA poolt põldtunnustatud heinsaseemne põlluga.

Näide: Põllul kasvas 2015. aastal teravili, 2016. aastal oli põld taotlusele märgitud kuni 3-aastaseks külvikorras olevaks rohumaaks, 2017. aastal oli põld märgitud heinaseemne põlluks (HS) ja tegemist oli põldtunnustatud heinaseemnepõlluga. Kuna taotleja taotles 2016. aastal toetust kuni 3-aastase külvikorras oleva rohumaad ühikumääraragrupis, peab ta põllule rajama muu kultuuri kui heintaimed hiljemalt 15. juuniks 2019.

Heintaimede allakülviaasta loetakse heintaimede kasvatamiseks kasutatava põllumaa vanuse arvestamise juures nullastaks, kuna põhikultuurina arvestatakse kattekultuuri.

NB! 2019. aastal võib toetust taotleda ka kuni nelja aasta vanusele külvikorras olevale rohumaale, tingimusel, et selle põllumaa kohta oli 2018. aastal kehtiv MAH kohustus ja hiljemalt heintaimede kasvatamise neljandale järjestikusele aastale järgneval kohustuseaastal kasvatatakse seal teravilja, kaunvilja, rühvelkultuuri, õlikultuuri, kiukultuuri, muud tehnilist kultuuri, köögivilja, maasikat, määruse nr 53 [lisas](#) nimetatud ravim- või maitsetaimi või puuvilja- või marjakultuuri. Muudatus annab võimaluse jätta 2019. aastal kolme aasta vanused rohumaad üles kündmata, mis võimaldaks kasutada neid alasid sööda varumiseks ja leevendada seeläbi söödapuudust, mis oli tingitud 2018. a põuasest suvest. Kuni nelja aasta vanuse rohumaad puhul on mahepõllumajandusele ülemineku

toetuse ühikumäär 88 eurot ja mahepõllumajandusega jätkamise toetuse ühikumäär 80 eurot hektari kohta aastas.

- 6) rohumaa, millel ei kasvatata põldtunnustatud heintaimi ja mis ei ole kuni kolmeaastane külvikorras olev rohumaa.

Maa, millel kasvatatakse puuvilja- või marjakultuuri või maasikat, on toetusõiguslik, kui taimede istutustihedus on vähemalt järgmine:

- 1) õunapuu tugeva kasvuga alusel, pirnipuu – 100 istikut hektari kohta;
- 2) õunapuu keskmise kasvuga alusel – 300 istikut hektari kohta;
- 3) õunapuu nõrga kasvuga alusel – 500 istikut hektari kohta;
- 4) luuviljalised – 270 istikut hektari kohta;
- 5) astelpaju, aroonia – 400 istikut hektari kohta;
- 6) sõstar, karusmari – 800 istikut hektari kohta;
- 7) vaarikas, pampel – 3000 istikut hektari kohta;
- 8) viinapuu – 1300 istikut hektari kohta;
- 9) kultuurmustikas, ebaküdoonia – 1000 istikut hektari kohta;
- 10) kultuurjõhvikas – 30 000 istikut hektari kohta;
- 11) maasikas – 20 000 taime hektari kohta;
- 12) harilik sarapuu – 250 istikut hektari kohta;
- 13) söödav kuslapuu, kurdlehine kibuvits – 665 istikut hektari kohta;
- 14) harilik pihlakas – 150 istikut hektari kohta.

Tegemist on minimaalse taimede arvuga ühe hektari kohta, mille puhul saab seda maad veel istandikuks lugeda. Arvestades istikute võimalikku väljalangemist on soovitatav ühele hektarile neid vajadusel rohkem istutada. Toetusõigusliku pinna hulka loetakse ka toetusõigusliku maaga külgnev teenindusala, mida kasutatakse põllutöomasina ümberpööramiseks. Teenindusala alla jäävat maad ei arvestata taimede istutustiheduse määramisel hektari kohta.

NB! Juhime tähelepanu, et kurdlehine kibuvits (*Rosarugosa*) on Eestis võõrliik, mille loodusesse levikut tuleb takistada. [Looduskaitseaduse](#) § 57 lg 1 järgi on võõrliikide loodusesse laskmine ning istutamine ja külvamine keelatud, seega on liigi kasvataja kohustatud tagama, et liik loodusesse ei levi. Nimetatud nõude rikkumise eest on füüsilisele isikule looduskaitseaduse järgi ettenähtud rahatrahv kuni 300 trahviühikut (1200 eurot) ja juriidilisele isikule kuni 32 000 eurot.

NB! Alates 2019. aastast antakse MAH toetust maksimaalselt kuni 70 hektari maa kohta, millel kasvatatakse puuvilja- ja marjakultuuri. Kui ettevõttes kasvatatakse puuvilja- ja marjakultuuri kokku 70 hektarist suuremal pinnal, siis neid hektareid ületav maa on endiselt toetusõiguslik ja kohustus selle maa puhul jätkub, kuid toetust selle kohta ei anta. Sellisel juhul ei ole tegemist kohustuse vähendamisega, sest maa ei lähe põllumajanduslikust majapidamisest välja.

Taotlejad, kellele määrati 2018. aastal MAH toetust puuvilja- ja marjakultuuride kasvatamise eest, saavad kohustuseperioodi lõpuni toetust üle 70 ha, kuid kokku mitte rohkem kui selle pindala ulatuses, mille kohta anti neile toetust 2018. aastal esitatud taotluse alusel. Kohustuse ülevõtmise korral võetakse toetuse andmisel kuni kohustuseperioodi lõpuni aluseks see pindala, mille kohta andis PRIA kohustuse ülevõtjale toetust 2018. aastal esitatud taotluse kohta. Näiteks kui kohustuse üleandjale anti 2018. aastal toetust 50 hektari musta sõstra kasvatamise eest ja kohustuse ülevõtjale anti samal aastal toetust 100 hektari vaarika kasvatamise eest, siis 50 hektari suuruse kohustuse ülevõtmise korral antakse kohustuse ülevõtjale kuni kohustuseperioodi lõpuni toetust maksimaalselt 100 hektari ulatuses, sest selle pindala kohta andis PRIA ülevõtjale toetust 2018. aasta taotluse põhjal.

Toetust antakse rohumaa kohta, mis ei ole põldtunnustatud heintaimede põld või kuni kolmeaastane külvikorra olev rohumaa, tingimusel, et rohumaa iga hektari kohta on taotlejal sellisel arvul mahepõllumajanduslikult peetavaid veiseid, hobuseid, lambaid või kitsi, et loomkoormus hektari kohta on vähemalt 0,2 loomühikut [komisjoni rakendusmääruse \(EL\) nr 808/2014](#) II lisa kohaselt, või mille iga kuni 0,1 hektari kohta on üks mesilaspere, kui taotleja taotleb toetust mesilasperede kohta. Loomkoormuse arvestamisel võetakse arvesse taotleja nimel kohustuseaastal peetavate loomade keskmine arv, kelle kohta on andmed kantud põllumajandusloomade registrisse. Mesilasperede puhul võetakse arvesse kohustuseaastale eelnenud aasta keskmine mahetunnustatud mesilasperede arv. Mesilaste keskmise arvu arvutab PMA kohapealse kontrolli käigus. Rohumaale, millele taotleja taotleb toetust, kuid millel puudub nõutav arv loomühikuid, toetust ei maksta, kuid kohustus algab (jätkub).

Mesinik, kes muid loomi ei pea, saab toetust rohumaa hektari kohta taotlema ainult selle pinna ulatuses, mis ei ületa 0,1 hektarit mesilaspere kohta. Mesilasperede kohta toetuse taotlemiseks kehtib nõue, et majapidamises pidi toetuse taotlemise aastale eelnenud kalendriaastal olema keskmiselt vähemalt viis mahepõllumajanduslikult peetavat mesilasperet. Täidetud peab olema ka nõue, mille kohaselt peab taotleja kasutama vähemalt 1,00 hektarit põllumajandusmaad mahepõllumajandusliku taimekasvatusega tegelemiseks. Kui taotlejal on ainult rohumaa ja viis mesilasperet, mille kohta võib tal olla kuni 0,5 hektarit ilma loomadeta rohumaad, siis toetuse täies mahus saamiseks peab tal lisaks olema vähemalt 0,5 hektari kohta vajalikul hulgal loomi. Kui taotlejal ei olnud kohustuseaastale eelnenud kalendriaastal mahepõllumajanduslikult peetavaid mesilasperesid ja ta alustas mahemesindusega tegelemist kohustuseaastal, siis ei anta talle ka toetust rohumaa kohta.

Toetust ei anta toetusõigusliku maa kohta, mida on kohustuseaastal hoitud mustkesas või mis on jäetud sööti. Mustkesa on [põllumajanduskultuuride loetelu](#) kohaselt külvikorra olev maa, kus vegetatsiooniperioodi vältel valmistatakse maa korduva harimisega ette järgmiste põllukultuuride külviks ning eelkultuuri ei kasvatata. Sealjuures tuleb mustkesa harida selliselt, et umbrohutaimed ei kasvaks üle 5 cm kõrguseks, soovitatavalt tuleb harida iga 2–3 nädala tagant. Mulla intensiivse harimisega on umbrohtu ja taimekahjustajaid võimalik küll tõhusalt hävitada, kuid harimise käigus kiireneb mulla orgaanilise aine mineraliseerumine, mille tõttu väheneb ka oluline hulk mulla orgaanilist ainet, lõhutakse mullastruktuuri ja suureneb toiteelementide leostumine. Lisaks on selline harimine väga töö- ja energiamahukas ega ole majanduslikult tulus. Seega ei ole põhjendatud maksta mustkesas hoitava maa kohta MAH toetust.

Sööti jäetud maa on [põllumajanduskultuuride loetelu](#) kohaselt külvikorra olev maa, mis ei kanna saagiaasta jooksul saaki. Sööti jäetud maal kasvab vabalt looduslik taimestik, mida kasutatakse loomade söötmiseks või mis küntakse sisse. Mullaviljakuse tõstmiseks võib maa sööti jätmise asemel külvata sellele haljasväetistaimi. Maa kohta, mida hoitakse mustkesas või mis on jäetud sööti, võib taotleja esimesel kohustuseaastal võtta kohustuse, kui aga pärast esimest kohustuseaastat hoitakse kohustusealust maad mustkesas või jäetakse see sööti, siis kohustus selle maa puhul jätkub, kuigi toetust sellele ei anta.

Toetust ei anta toetusõigusliku maa kohta, millel kasvatatakse ravim- või maitsetaimi loomadele söödaks. Kui põllul kasvatatakse [määruse nr 53](#) ravim- ja maitsetaimede loetellu kantud taimi näiteks ristiku allakülviga ning neid alasid kasutatakse loomade karjatamiseks ning sööda varumiseks, siis kaob ära vajadus töömahuka käsitsitöö järele umbrohtude eemaldamiseks ning taimede korjamiseks ja kuivatamiseks. Seega vähenevad tunduvalt tehtavad lisakulutused ja kõrge määraga toetuse maksmise põhjendatus.

Ravim- ja maitsetaimede kasvatamise eest makstakse toetust üksnes siis, kui nad on külvatud või istutatud. See tähendab, et neid kasvatatakse põllul, kus maad haritakse, taimed kas külvatakse või

istutatakse ja eemaldatakse umbrohi. Looduslikult kasvavate ravim- ja maitsetaimede kogumise eest toetust ei maksta.

NB! Alates 2019. aastast antakse toetust kuni 15 hektari põllumaa kohta, millel kasvatatakse köögivilja, maasikat või määruse nr 53 [lisas](#) nimetatud ravim- ja maitsetaimi. Kui ettevõttes kasvatatakse mahepõllumajanduslikke köögivilju, maasikaid ning ravim- ja maitsetaimi kokku 15 hektarist suuremal pinnal, siis neid hektareid ületav põllumaa on endiselt toetusõiguslik ja kohustus selle maa puhul jätkub, kuid toetust selle kohta ei anta. Sellisel juhul ei ole tegemist kohustuse vähendamisega, sest maa ei lähe põllumajanduslikust majapidamisest välja.

Toetust ei anta maa kohta, mille kohta taotletakse:

- 1) KSM toetust;
- 2) KSA toetust;
- 3) KSK toetust;
- 4) MULD toetust;
- 5) PLK toetust;
- 6) VESI toetust maa rohumaana hoidmise eest.

Toetust ei anta ka maa kohta, millel kasvatatakse põllumajanduskultuuri kitsede ja lammaste söödaks loomade heaolu toetuse (LHT) raames.

Toetusõigusliku põllumassiivi pindala hulka arvatakse:

- 1) kuni 2 meetri laiune hekk, kraav, piire, traditsiooniline maastikuobjekt või muu maastikule iseloomulik vorm. Piirete all peetakse näiteks silmas teatud piirkondadele omaseid kiviaedu. Traditsioonilisteks maastikuobjektideks on näiteks puude või põõsaste read. Karjateed arvestatakse olenemata nende laiusest põllu pindala sisse;
- 2) [HPK määruse](#) § 3 lõigetes 1-10 nimetatud maastikuelemendid. Nendeks maastikuelementideks on põllusaar, metsasiil, puuderida, hekk, kraav, kiviaed; [looduskaitseaduse](#) § 4 lõikes 1 sätestatud kaitstavad looduse üksikobjektid, milleks on üksik puu, kivi (sh rahn või kiviülv) ja allikas; [muinsuskaitseaduse](#) § 11 lõikes 2, 3 ja 6 sätestatud kinnismälestised, mis on matusepaik, muistne põld, lohukivi, kultusekoht, tee ja sild ning pärandkultuuriobjektina kaardistatud mälestuskivi, pärimustega allikas, puu, kivisild, kivitruup, munakivitee ja karjatanum.

Maastikuelemendid arvestatakse põllumassiivi maksimaalse toetusõigusliku pindala hulka, kui need on taotleja poolt deklareeritud, taotleja kasutuses ning kantud PRIA põllumassiivide registrisse.

Näiteks taotlejal oli 2014. aastal deklareeritud nisu põld pindalaga 2,5 ha, millest varasemalt oli välja arvatud 0,5 ha põllusaar, mis ei olnud toetusõiguslik. 2015. aastast on põllusaar arvatud põllumajanduskultuuri pindala hulka ning maksimaalseks toetusõiguslikuks pindalaks on seega 3,00 ha. Põldude loetelus saab taotleja kasvatatava põllumajanduskultuuri pindalaks märkida 3,00 ha, mitte 2,50 ha.

Põllumassiivi maksimaalse toetusõigusliku pindala hulka arvatakse ka põld, kus ühe hektari kohta ei kasva rohkem kui 50 puud/põõsast (vastavalt [Komisjoni delegeeritud määruse \(EL\) nr 640/2014](#) artikli 9 lõike 3 punktis b sätestatud tingimustele). Viimasel kahel aastal aktiivses kasutuses olnud põllumassiivide piirid on nähtavad PRIA põllumassiivide [veebikaardil ja vanas e-PRIAs](#).

Toetusõigusliku põllumajandusmaana ei käsitleta:

- põllumassiivil paiknevaid üle 0,01 ha suuruseid maa-alasid, kus põllumajandustootmine ei ole võimalik või millel ei paikne [HPK määruse](#) § 3 lõigetes 1–10 kirjeldatud maastikuelemendid. Põllu pindalast tuleb välja arvata ka eelmisest aastast seisvad heina- ja silopallid, ühel kohal hoitavate põllumajandusmasinate alune maa, taimestikuta kivihunnikud, püsitiigid, alaliselt liigniisked alad jms objektid;
- pidevalt liigniiskeid alasid. Liigniiske on ala, millel veerohkuse tõttu mullas ei ole võimalik teha põllumajanduslikke töid agrotehniliselt õigel ajal ja viisil. Liigniisked alad jagatakse pidevalt liigniisketeks aladeks ja ajutiselt liigniisketeks aladeks. Pidevalt liigniisked on alad, millel liigse vee tõttu ei ole võimalik põllumajanduslikku tegevust (rohumaade puhul niitmist või karjatamist, põllukultuuride puhul kultuuri rajamist, harimist ja koristust) läbi viia. Põllumajandusmaa hulka ei loeta tiike, mudaseid/soiseid alasid ja roostikke. Pidevalt liigniisketes tingimustes toimub ka soostumine ning neid alasid on võimalik tuvastada iseloomuliku taimestiku järgi. Ajutiselt liigniiskeid alasid ei kustutata registrist. Küll aga tuleb taotlejal sellistele aladele toetuse taotlemisel objektiivselt hinnata, kas toetuse taotlemise aastal on võimalik nimetatud põllumajandusmaad ka põllumajanduslikuks tegevuseks kasutada;
- metsakultuuride kasvatamist;
- vundamendile rajatud kasvuhooneid. S.t toetusõiguslikud on muldpinnaga kasvuhooned, kus taimi kasvatatakse mullas. Kasvuhooned, kus taimi kasvatatakse näiteks kivivillal või kasutatakse hüdroponilist süsteemi, ei ole toetusõiguslikud;
- õuealasad. Õuealad ei kuulu toetusõigusliku maa hulka.

2.4. Baasnõue

Baasnõuded on [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse \(EL\) nr 1305/2013](#) artikli 29 lõikes 2 nimetatud kohustuslikud nõuded, mida taotleja täidab kogu majapidamise põllumajandusmaal ja põllumajanduslikus tegevuses kohustuseperioodi jooksul. Baasnõue on täidetud, kui taotleja kannab [veeسادuse](#) alusel peetavasse põlluraamatusse andmed kohustuseperioodi jooksul põllumajandusmaal tehtud kõikide tegevuste kohta.

2.5. Toetuse saamise nõuded

Nõudeid toetuse saamiseks tuleb täita kogu põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaal, kui määruases ei ole sätestatud teisiti. Taotleja põllumajandusliku majapidamise moodustavad kõik tema juhitud ja põllumajanduslikuks tegevuseks kasutatavad üksused, mis asuvad Eesti territooriumil. Seega, kui taotletakse MAH toetust ja kohustus on võetud vaid osale põllumajandusliku majapidamise maale, tuleb nõudeid täita siiski kogu põllumajandusliku majapidamise maal, see tähendab ka tavamaal ja maal, mille kohta MAH toetust ei taotle.

Kogu kohustuseperioodi kestel tuleb mahepõllumajanduslikul maal täita mahepõllumajandusliku taimekasvatuse ja mahepõllumajanduslike loomade puhul mahepõllumajandusliku loomakasvatuse nõudeid. See tähendab, et kui taotletakse toetust teatavate põldude kohta, ei tohi kohustuseperioodi jooksul nendel põldudel tavatootmisega tegeleda. Samuti nende loomaliikide puhul, keda peetakse mahepõllumajanduse nõuete kohaselt, on keelatud ajutiselt, näiteks talveperioodiks tavatootmisse tagasi minna ja siis kevadel uuesti mahetootmisega alustada.

2.5.1. Viljavaheldus ja liblikõieliste kasvatamine

Põllumajanduskultuur peab olema külvatud, maha pandud või istutatud kohustuseaasta 15. juuniks, kasutades kohalikele normidele vastavaid agrotehnilisi võtteid, või tuleb maad hoida sama kuupäeva seisuga mustkesas või söödis.

Samal põllul ei tohi kasvatada sama liiki põllukultuuri või köögiviljakultuuri kauem kui kahel järjestikusel aastal ning teravilja kauem kui kolmel järjestikusel aastal.

Ristõieliste sugukonda kuuluvat põllumajanduskultuuri ei tohi kasvatada samal põllul uuesti enne kolme aasta möödumist. Kuna rapsi suurenend kasvupinnad ja liiga sage järgnevus külvikorras on loonud soodsad tingimused taimekahjustajate leviku suurenemiseks, ei ole lubatud ristõieliste sugukonda kuuluvaid põllumajanduskultuure kasvatada uuesti samal põllul enne kolme aasta möödumist. Seega, kui 2016. aastal kasvatati põllul rapsi, siis sellel põllul võib uuesti rapsi või mõnda muud ristõieliste sugukonda kuuluvat põllumajanduskultuuri kasvatada 2020. aastal.

Perekonda köömen kuuluvaid põllumajanduskultuure on lubatud kasvatada samal põllul kuni kolmel järjestikusel aastal, kuna harilikust köömnest saab saaki mitmel külvijärgsel aastal.

Viljavahelduse rakendamine võimaldab ohjata haiguste, kahjurite ja umbrohtude levikut. Erinevate põllumajanduskultuuride vaheldumine samal maal tagab parema mulla struktuursuse, aitab säilitada ja suurendada mullaviljakust, parandada väetiste kasutamise tõhusust ning vähendada toiteelementide väljaleostumist mullast.

Mustkesa ja söötis maa, mida kasutatakse põllumajanduskultuuride vaheldusena, ei katkesta põllukultuuride ja köögiviljade järgnevust külvikorras.

Mais ja tatar katkestavad teraviljade järgnevuse külvikorras.

Viljavahelduse nõudeid ei pea täitma mitmeaastaste köögiviljade, maasika ning ravim- ja maitsetaimede kasvatamise korral ning väiksemal kui 0,3 hektari suurusel põllul, millel kasvatatakse teravilja, kaunvilja, muud tehnilist kultuuri, köögivilja, õli-, kiu- või rühvelkultuure. Mitmeaastasteks köögiviljadeks loetakse rabarber, artišokk, spargel, maapirn, mädarõigas ja mugullauk. Nõuet peab täitma alla 0,3 ha suurusel põldudel, kui need moodustavad teiste sama ühikumäärarühmi põldudega kokku vähemalt 0,3 ha suuruse maa-ala.

Viljavahelduse või külvikorra nõuete järgimisel võetakse arvesse ka põllumajanduskultuurid, mida kasvatati sellel põllul kohustuseperioodile vahetult eelnenud kalendriaastatel. See tähendab, et viljavahelduse või külvikorra nõuetes sätestatu ei hakka kehtima mitte kohustuse võtmise aastast alates, vaid nende täitmisel peab arvestama samal põllul ka kohustuseperioodile eelnenud aastatel kasvatatud põllumajanduskultuuridega. Näiteks, kui samal maal on enne kohustuse võtmist kolmel järjestikusel aastal kasvatatud teravilja, siis esimesel kohustuseaastal peab sellel maal kasvatama muud toetusõiguslikku põllumajanduskultuuri kui teravili.

Viljavahelduse või külvikorra nõuete järgimisel võetakse arvesse ka kultuurid, mida kasvasid põllul eelmised põllu kasutajad. Näiteks kui taotleja saab põllu enda kasutusse 2019. aastal, kuid eelmine maa kasutaja on põllul kasvanud 2017. ja 2018. aastal nisu, siis 2019. aastal ei või uus maa kasutaja põllule nisu külvata.

Vähemalt 20 protsendil põllumaal peab kasvatama liblikõieliste sugukonda kuuluvaid põllumajanduskultuure (liblikõielised) puhaskultuurina, segus kõrreliste heintaimedega või segus teiste haljasväetiseks kasvatatavate põllumajanduskultuuridega.

Põllumaa arvestusse lähevad kõik taotleja kasutuses olevad põllud, mis on taotlusele märgitud tähisega P (põllumajanduskultuurid, sööti jäetud maa ja lühiajaline rohumaa) või M (mustkesa). Alla 0,3 ha suurused põllud arvestatakse põllumaa hulka, kui need moodustavad teise samas ühikumäärarühmis oleva põlluga kokku vähemalt 0,30 ha suuruse maa-ala. Liblikõieliste puhaskultuuri ja liblikõieliste-kõrreliste heintaimede segu on lubatud kasvatada ka allakülvina. Allakülvina liblikõieliste puhaskultuuri ja liblikõieliste-kõrreliste segu kasvatamisel tuleb arvestada sellega, et järgmisel aastal on sellel põllul rohumaa. Ravim- ja maitsetaimede segud

liblikõielistega lähevad liblikõieliste arvestusse, kui liblikõieliste kaetus segus on vähemalt 30%. Taotlusele märgitakse sellisel põllul kasvatatavaks kultuuriks liblikõieliste ja muude põllumajanduskultuuride segu (30-80% liblikõielisi) ja põld loetakse rohumaaks. Liblikõieliste kaetus liblikõieliste-kõrreliste heintaimede ja liblikõieliste-haljasväetistaimede segu taimikus peab olema vähemalt 30%. Põldhernest on lubatud kasvatada tugikultuuriga, kui põldherne kaetus segu taimikus on vähemalt 70%.

Liblikõieliste põllumajanduskultuuride ja neid sisaldavate segude kasvatamine külvikorras suurendab mullaviljakust ja parandab mulla füüsikalisi omadusi. Liblikõielised põllumajanduskultuurid transpordivad sügavamatest mullakihtidest künnikihti mineraalseid toiteelemente ja sümbioosis mügarbakteritega seovad õhulämmastikku, muutes need järgnevatele põllumajanduskultuuridele kättesaadavaks. Mitmeaastaste liblikõieliste abil on võimalik tõhusalt alla suruda umbrohtusid ja vähendada viljaka mullakihi erosiooni. Ühtlasi mitmekesistavad liblikõielised põllumajanduskultuurid maastikku, on toidutaimedeks tolmeldajatele ning elu-, toidu- ja varjupaikadeks teistele loomadele (sh lindudele), suurendades bioloogilist mitmekesisust. Liblikõieliste kasvatamise nõuet ei pea täitma alla 0,30 ha suurusel põllul (arvestatakse ka maa-alasid).

2.5.2. Võraaluste ja reavahede hooldamine

Viljapuude ja marjapõõsaste reavahed tuleb hoida vähemalt kahe kolmandiku ulatuses rohukamaras. Uue puuvilja- ja marjaiaia rajamise korral peavad reavahed vähemalt kahe kolmandiku ulatuses olema rohukamaraga kaetud aia rajamisele järgneva aasta 15. juuniks. Rohi võib põllumajandusmaal, millel kasvatatakse viljapuid ja marjapõõsaid, sealhulgas teenindusalal, olla kuni 30 cm kõrgune. Viljapuude ja marjapõõsaste võrasid peab lõikamise teel hooldama. Hariliku sarapuu, söödava kuslapuu, kurdlehise kibuvitsa ja hariliku pihlaka puhul loetakse võrade hooldamiseks kuivanud okste eemaldamist.

Võraaluste ja reavahede ning viljapuude ja marjapõõsaste võrade hooldamise nõuet ei pea täitma alla 0,3 (arvestatakse ka maa-alasid) ha suurusel põllul.

2.5.3. Talvine taimkate

Vähemalt 20 protsenti põllumajandusliku majapidamise põllumaast tuleb hoida igal kohustuseaastal 1. novembrist kuni sellele järgneva kohustuseaasta 31. märtsini põllumajanduskultuurist koosneva talvise taimkatte all.

Põllumaa arvestusse lähevad kõik taotleja kasutuses olevad põllud, mis on taotlusele märgitud tähisega P (põllumajanduskultuurid, sööti jäetud maa ja lühiajaline rohuma) või M (mustkesa). Alla 0,3 ha suurusel põllud arvestatakse põllumaa hulka, kui need moodustavad teise samas ühikumäärarühmis oleva põlluga kokku vähemalt 0,30 ha suuruse maa-ala.

Talviseks taimkatteks loetakse taliviljad, rohumaad, maasikas ning muud sügisel rohelist taimikut omavad põllumajanduskultuurid. Koristuse käigus mahavarisenud kultuurtaimede seemned on varis, millest tärganud taimed loetakse umbrohuks ning seetõttu ei arvestata seda talviseks taimkatteks. Ka koristamata põllukultuure ja kõrretüüpe ei loeta talviseks taimkatteks, kuna sellised taimed on kasvu juba lõpetanud ega aita vältida leostumist. Talviseks taimkatteks ei arvestata ka sööti jäetud maad, sest sööti ei loeta põllumajanduskultuuriks.

Talvise taimkatte all hoidmise nõuet ei pea täitma alla 0,30 ha suurusel põllul (arvestatakse ka maa-alasid).

2.5.4. Mullaproovid

Põllumajandusliku majapidamise põllumaa kohta tuleb vähemalt üks kord kohustuseperioodi jooksul korraldada mullaproovide võtmine. Põllumaa arvestusse lähevad kõik taotleja kasutuses olevad põllud, mis on taotlusele märgitud tähisega P (põllumajanduskultuurid, sööti jäetud maa ja lühiajaline rohumaa) või M (mustkesa). Alla 0,30 ha suurused põllud arvestatakse põllumaa hulka, kui need moodustavad teise samas ühikumäärarühmis oleva põlluga kokku vähemalt 0,30 ha suuruse maa-ala.

Võetud mullaproovid tuleb toimetada mullaanalüüside tegemiseks mulla ja pinnase analüüsimiseks akrediteeritud laboratooriumisse. Iga kohustuseaasta 1. detsembriks peab iga 5 hektari põllumajandusliku majapidamise põllumaa kohta olema taotlejal kehtivad mullaproovid (laboriprotokoll), millest on laboratooriumis määratud mulla happesus, taimedele omastatav fosfor ja kaalium ning mulla orgaanilise süsiniku sisaldus. Kui mullaproovid on varem võetud, siis tuleb need uuesti võtta ja laborisse saata mullaproovi võtmise aastale järgneva viienda aasta 1. detsembriks. Teisisõnu, kui taotlejal on kohustuseaastale eelnenud nelja aasta jooksul põllumaalt võetud mullaproovid ja nende kohta on väljastatud analüüsitulemused mulla happesuse, fosfori ja kaaliumi sisalduse ning mulla orgaanilise süsiniku sisalduse kohta, peab taotleja võtma vajaduse korral täiendavaid mullaproove ja saatma need laboratooriumisse arvestusega, et kokku oleks iga viie hektari põllumaa kohta võetud üks mullaproov. Näiteks kui eelmised mullaproovid võeti 2014. aastal, tuleb uued proovid võtta 2019. aasta 1. detsembriks. Kui kohustuse võtmise aastale eelnenud viie aasta jooksul ei ole põllumajandusliku majapidamise põllumaalt mullaproove võetud ja laboratooriumisse analüüsimiseks saadetud, tuleb korraldada mullaanalüüside võtmine ja laborisse analüüsimiseks saatmine esimese kohustuseaasta 1. detsembriks. Kui taotleja suurendab kohustuseperioodi jooksul toetusõigusliku põllumaa pindala, peab ka sellisel maal järgima mullaproovide võtmise nõuet.

Üle 10 hektari suuruse põllumaaga põllumajanduslikes majapidamistes peab alates 2015. aastast mullaproovid võtma Põllumajandusuuringute Keskuse (edaspidi PMK) korraldatud mullaproovivõtjate koolitusel osalenud isik. Kui mullaproovid kogub koolituse läbinud isik, väljastab PMK nii analüüsitulemustega laboriprotokollid kui ka väetustarbekaardi. Väetustarbekaardi alusel saab tootja kavandada väetamist vastavalt väetustarbele põldude ja ka põlluosade kaupa. Mullaproovivõtjate koolituse läbinud isikute nimekiri koos kontaktandmete ja tegevuse maakonnaga on leitav internetist [PMK kodulehelt](#).

Iga kuni 5 hektari põllumaa kohta võetud mullaproovist tuleb laboratooriumis lasta määrata vähemalt mulla happesus, taimedele omastatava fosfori ja kaaliumi sisaldus. Laboratoorium peab määrama mulla happesuse kaaliumkloriidi (pHKCl) lahusest, taimedele omastatava fosfori ja kaaliumi sisalduse Mehlich 3, Egnér-Riehm-topeltlaktaat (DL meetod) või Egnér-Riehm-Domingo ammooniumatsetaat-laktaat (AL meetod) meetodil. Nimetatud meetoditel on Eestis välja töötatud väetustarbe gradatsioonid ja seega on need meetodid Eesti tingimustes väetamise planeerimisel kasutatavad. Kohustuseperioodi jooksul võetud mullaproovidest peab lisaks taimedele omastatava fosfori ja kaaliumi sisaldusele ning mulla happesusele analüüsima viienda aasta 1. detsembriks ka mulla orgaanilise süsiniku sisaldust arvestusega, et põllumaa iga kuni 20 hektari kohta oleks analüüsitud vähemalt üks proov. Kui põllumaad on alla 5 hektari, tuleb võtta ikkagi vähemalt üks mullaproov, millest tuleb lasta analüüsida mulla happesus, toiteelemendid fosfor ja kaalium ning mulla orgaaniline süsinik. Kui põllumaad on näiteks 30,10 hektarit, siis tuleb võtta mulla happesuse, fosfori ja kaaliumi analüüsimiseks 7 proovi; kui maad on 29,00 hektarit, siis tuleb võtta 6 proovi jne. Toiteelementide ja mulla happesuse määramiseks võetud mullaproovidest tuleb iga kuni 20 hektari põllumaa kohta ehk vähemalt igast neljandast proovist lasta analüüsida mulla orgaanilise süsiniku sisaldust.

Laboratooriumi väljastatud kehtivate mullaproovide analüüsi tulemused peavad olema kohapeal kontrollimiseks kättesaadavad. Mullaproove ei pea võtma alla 0,30 ha suuruselt põllult. Nõuet peab täitma alla 0,30 ha suurusel põldudel, kui need moodustavad teiste sama ühikumäärarupi põldudega kokku vähemalt 0,30 ha suuruse maa-ala.

2.5.5. Koolitused

Taotleja või tema esindaja, kes tegeleb mahepõllumajandusliku tootmisega, peab olema kohustuse võtmise aasta 1. novembriks osalenud vähemalt 12 akadeemilist tundi mahepõllumajandusliku tootmise algkoolitusel või õppepäeval ja viienda kohustuseaasta 1. juuniks vähemalt 12 akadeemilist tundi mahepõllumajandusliku tootmise, töötlemise või turustamise täienduskoolitusel või õppepäeval. Mahepõllumajandusliku tootmise algkoolitus või õppepäev on mõeldud eelkõige tootjatele, kes sellel aastal alustavad mahepõllumajandusliku tootmisega. Mahepõllumajandusliku tootmise algkoolitusel või õppepäeval käsitletakse peamiselt mahepõllumajandusliku taime- ja loomakasvatuse nõuetega seonduvat.

Mahepõllumajandusliku tootmise täienduskoolituse või õppepäeva eesmärgiks on tõsta tootjate teadlikkust mahepõllumajandusest, viia neid kurssi uuemate suundade ja võimalustega, tutvustada uusi tehnoloogiaid, mahepõllumajandusse sobivaid sorte ja tõuge, tagada mullaviljakuse säilitamine, tutvustada töötlemise ja turustamise võimalusi jmt.

Algkoolitusel või õppepäeval ei pea osalema taotleja või tema esindaja, kes on kohustuse võtmise aastale eelnenud viie aasta jooksul osalenud vähemalt 12 akadeemilist tundi mahepõllumajandusliku tootmise algkoolitusel või õppepäeval või mahepõllumajandusliku tootmise, töötlemise või turustamise täienduskoolitusel või õppepäeval.

Täpsem informatsioon koolituste ja õppepäevade toimumise kohta on kättesaadav aadressil www.pikk.ee

2.6 Toetuse ühikumäär

Mahepõllumajandusele ülemineku toetuse ühikumäär ühe hektari maa kohta kohustuseaastas on järgmine:

- 1) rühvelkultuuri kasvatamise korral 231 eurot;
- 2) puuvilja- ja marjakultuuri, välja arvatud maasikas, kasvatamise korral 330 eurot;
- 3) köögivilja, maasika ning ravim- ja maitsetaimede kasvatamise korral 660 eurot.
- 4) teravilja, kaunvilja, õli- ja kiukultuuride ning muude tehniliste kultuuride kasvatamise korral 138 eurot;
- 5) heinaseemne tootmiseks põldtunnustatud heintaimede kasvatamise korral 138 eurot;
- 6) kuni kolmeaastase külvikorras oleva rohumaa puhul 88 eurot;
- 7) rohumaa, mille iga hektari kohta on taotlejal sellisel arvul mahepõllumajanduslikult peetavaid veiseid, hobuseid, lambaid ja kitsi, et loomkoormus hektari kohta on vähemalt 0,2 loomühikut [komisjoni rakendusmääruse \(EL\) nr 808/2014](#) II lisa kohaselt või mille iga kuni 0,1 hektari kohta on taotlejal vähemalt üks mahepõllumajanduslikult peetav mesilaspered, 27 eurot.

Loomkoormuse arvestamisel võetakse arvesse taotleja poolt kohustuseaastal peetavate lammaste, kitsede ja veiste keskmine arv, kelle kohta on andmed taotleja nimel kantud põllumajandusloomade registrisse. Hobuste puhul võetakse arvesse PMA kohapealses kontrollis kindlakstehtud andmed. Mesilasperedena võetakse arvesse kohustuseaastale eelnenud kalendriaastal mahepõllumajanduslikult peetud keskmine mesilasperede arv.

[Komisjoni rakendusmääruse \(EL\) nr 808/2014 II](#) lisas toodud loomade loomühikutesse ümberarvutamise määrad:

- üle 2 aasta vanused veised ja üle 6 kuu vanused hobused: 1,0 LÜ
- 6 kuu kuni 2 aasta vanused veised: 0,6 LÜ
- alla 6 kuu vanused veised: 0,4 LÜ
- lambad ja kitsed: 0,15 LÜ

Mahepõllumajandusele ülemineku toetuse ühikumäär ühe mesilaspere kohta on 44 eurot, kui taotlejal oli kohustuseaastale eelnenud kalendriaastal keskmiselt vähemalt viis mahepõllumajanduslikult peetavat mesilasperet.

NB! Toetust ei anta toetusõigusliku maa kohta, mida hoitakse kohustuseaastal mustkesas või mis on jäetud sööti.

Mahepõllumajandusega jätkamise toetuse ühikumäär ühe hektari maa kohta kohustuseaastas on järgmine:

- 1) rühvelkultuuri kasvatamise korral 210 eurot;
- 2) puuvilja- ja marjakultuuri, välja arvatud maasikas, kasvatamise korral 300 eurot;
- 3) köögivilja, maasika ning ravim- ja maitsetaimede kasvatamise korral 600 eurot.
- 4) teravilja, kaunvilja, õli- ja kiukultuuride ning muude tehniliste kultuuride kasvatamise korral 125 eurot;
- 5) heinaseemne tootmiseks põldtunnustatud heintaimede kasvatamise korral 125 eurot;
- 6) kuni kolmeaastase külvikorras oleva rohumaa puhul 80 eurot;
- 7) rohumaa, mille iga hektari kohta on taotlejal sellisel arvul mahepõllumajanduslikult peetavaid veiseid, hobuseid, lambaid ja kitsi, et loomkoormus hektari kohta on vähemalt 0,2 loomühikut [komisjoni rakendusmääruse \(EL\) nr 808/2014](#) II lisa kohaselt või mille iga kuni 0,1 hektari kohta on taotlejal vähemalt üks mahepõllumajanduslikult peetav mesilaspere, 25 eurot.

Loomkoormuse arvestamisel võetakse arvesse taotleja poolt kohustuseaastal peetavate lammaste, kitsede ja veiste keskmine arv, kelle kohta on andmed taotleja nimel kantud põllumajandusloomade registrisse. Hobuste puhul võetakse arvesse PMA kohapealses kontrollis kindlakstehtud andmed. Mesilasperedena võetakse arvesse kohustuseaastale eelnenud kalendriaastal mahepõllumajanduslikult peetud keskmine mesilasperede arv.

Mahepõllumajandusega jätkamise toetuse ühikumäär ühe mesilaspere kohta on 40 eurot, kui taotlejal oli kohustuseaastale eelnenud kalendriaastal keskmiselt vähemalt viis mahepõllumajanduslikult peetavat mesilasperet.

NB! Toetust ei anta toetusõigusliku maa kohta, mida hoitakse kohustuseaastal mustkesas või mis on jäetud sööti.

2.6.1. Ühikumäära suurendamine

Sertifitseeritud mahepõllumajandusliku seemnekartuli ja teraviljaseemne kasutamine

Mahepõllumajandusele ülemineku toetuse rühvelkultuuri kasvatamise ühikumäära, milleks on 231 eurot hektari kohta aastas, suurendatakse mahepõllumajanduslikult toodetud sertifitseeritud seemnekartulist kartuli kasvatamise korral 46 euro võrra. Teravilja, kaunvilja, õli- ja kiukultuuride ning muude tehniliste kultuuride kasvatamise ühikumäära, milleks on 138 eurot, suurendatakse 28 euro võrra sertifitseeritud maheseemnega külvatud teravilja kasvatamise korral.

Mahepõllumajandusega jätkamise toetuse rühvelkultuuri kasvatamise ühikumäära, milleks on 210 eurot hektari kohta aastas, suurendatakse mahepõllumajanduslikult toodetud sertifitseeritud seemnekartulist kartuli kasvatamise korral 42 euro võrra. Teravilja, kaunvilja, õli- ja kiukultuuride ning muude tehniliste kultuuride kasvatamise ühikumäära, milleks on 125 eurot, suurendatakse 25 euro võrra sertifitseeritud maheseemnega külvatud teravilja kasvatamise korral.

Maheootmine nitraaditundlikul alal

Mahepõllumajandusele ülemineku ja mahepõllumajandusega jätkamise toetuse ühikumäärasid suurendatakse 30% võrra nende põldude osas, mis asuvad täies ulatuses nitraaditundlikul alal paiknevatel põllumassiividel ning mille kohta taotletakse toetust. Toetuse ühikumäärasid ei suurendata osaliselt nitraaditundlikul alal asuvatel põllumassiividel asuva põllumajandusmaa kohta.

Mahepõllumajanduslikult peetavad loomad

Mahepõllumajandusele ülemineku toetuse ühikumäära suurendatakse, kui ettevõttes peetakse kogu kohustuseaasta jooksul mahepõllumajanduslikult veiseid, lambaid, kitsi, sigu, küülikuid või kodulinde (kalkunid, haned, pardid, vutid, kanabroilerid, munakanad, pärlikanad). Rühvelkultuuri, teravilja, kaunvilja, õli- ja kiukultuuride ning muude tehniliste kultuuride kasvatamiseks kasutatava maa ning rohumaa (sh kuni kolmeaastane külvikorras olev rohumaa ja põldtunnustatud heinaseemne põld) ühikumäära suurendatakse summa võrra, mis saadakse taotleja loomade ja kodulindude keskmise arvu alusel arvutatud ühiku korrutamisel 94 euroga ning saadud summa jagamisel taotleja rühvelkultuuri, teravilja, kaunvilja, õli- ja kiukultuuride ning muude tehniliste kultuuride ja rohumaa hektarite arvuga, mille kohta ta toetust taotleb.

Mahepõllumajandusega jätkamise toetuse ühikumäära suurendatakse, kui ettevõttes peetakse kogu kohustuseaasta jooksul mahepõllumajanduslikult loomi (veiseid, lambaid, kitsi, sigu, küülikuid) või kodulinde. Rühvelkultuuri, teravilja, kaunvilja, õli- ja kiukultuuride ning muude tehniliste kultuuride kasvatamiseks kasutatava maa ning rohumaa (sh kuni kolmeaastane külvikorras olev rohumaa ja põldtunnustatud heinaseemne põld) ühikumäära suurendatakse summa võrra, mis saadakse taotleja loomade ja kodulindude keskmise arvu alusel arvutatud ühiku korrutamisel 85 euroga ning saadud summa jagamisel taotleja rühvelkultuuri, teravilja, kaunvilja, õli- ja kiukultuuride ning muude tehniliste kultuuride ja rohumaa hektarite arvuga, mille kohta ta toetust taotleb.

Loomade või kodulindude ühik arvutatakse järgmiste koefitsientide alusel:

- 1) lüpsilehm – 3,0;
- 2) üle 24 kuu vanune veis, sh ammalehm – 1,0;
- 3) 6–24 kuu vanune veis – 1,0;
- 4) kuni kuue kuu vanune veis – 0,2;
- 5) vähemalt ühe aasta vanune lammas – 0,3;
- 6) vähemalt kuue kuu vanune kits – 0,3;
- 7) emis, sealhulgas põrsastega, või kult – 2,5;
- 8) vähemalt kahe kuu vanune nuum- või noorsiga – 1,25;
- 9) üle 6 kuu vanune munakana ja teised kodulinnud – 0,07;
- 10) vutt – 0,01;
- 11) üle 4 kuu vanune küülik – 0,03.

NB! Ühikumäära suurendamisel ei arvestata ettevõttes mahepõllumajanduslikult peetavaid hobuseid, kuna eesmärk on toetada eelkõige mahetoidu tootmist. Mahepõllumajanduslikult

peetavad hobused lähevad arvesse rohumaa loomkoormuse arvestamisel ning hobuste kasvatamist toetatakse rohumaa hektari kohta makstava toetuse kaudu.

Oluline on ka tähele panna, et loomade eest makstakse lisamakset vaid taotleja poolt mahepõllumajanduslikult peetavate loomade kohta! Kuna [põllumajandusloomade registri](#) määruse § 7 järgi peavad põllumajanduslooma andmed olema registris seotud teda pidava loomapidaja andmetega ja [loomatauditõrje seaduse](#) § 4 järgi on loomapidaja isik, kellele loom kuulub (loomaomanik) või kes tegeleb looma pidamisega rendi- või muu selletaolise suhte alusel loomaomanikuga, siis on oluline, et kui taotleja peab rendiloomi, siis oleksid need registreeritud põllumajandusloomade registris tema nimel.

Järgmiste loomade ja kodulindude pidamise korral suurendatakse ühikumäära üksnes juhul, kui nende keskmine arv on vähemalt järgmine:

- 1) kalkun – 50 lindu;
- 2) hani – 50 lindu;
- 3) part – 50 lindu;
- 4) munakana – 50 üle 6 kuu vanust lindu;
- 5) kanabroiler – 50 lindu;
- 5¹) pärlkana – 50 lindu;
- 6) vutt – 100 lindu;
- 7) siga – 2,0 loomühikut;
- 8) küülik – 50 üle 4 kuu vanust küülikut.

Mahepõllumajanduslikult peetavate veiste, lammaste ja kitsede puhul võetakse ühiku arvutamisel arvesse taotleja kohustuseaastal peetavate loomade keskmine arv, kelle kohta on andmed kantud taotleja nimel põllumajandusloomade registrisse.

Mahepõllumajanduslikult peetavate kodulindude, sigade ja küülikute puhul võetakse ühiku arvutamisel arvesse taotleja kohustuseaastale eelnenud kalendriaastal peetud kodulindude, sigade või küülikute keskmine arv, kelle kohta on andmed kantud mahepõllumajanduse registrisse. Kodulinnud, sead ja küülikud ei ole kantud põllumajandusloomade registrisse, nende üle tuleb pidada arvestust ettevõttes ning mahepõllumajanduse registrisse kantakse nende andmed PMA kohapealse kontrolli seisuga. PMA arvutab ettevõttes kohapeal dokumentide kontrollimise teel kohustuseaastale eelnenud kalendriaastal peetud kodulindude, sigade või küülikute keskmise arvu.

Aasta keskmine loomade või lindude arv arvutatakse söötmisspäevade alusel. Arvesse lähevad need söötmisspäevad, mil loomi peeti mahepõllumajanduse nõuete kohaselt. Mahepõllumajandusliku loomakasvatusega tegelemiseks võib taotleda tunnustamist aastaringsest, seetõttu võivad samad loomad olla kalendriaasta vältel karjas enne mahetootmisele üleminekut tavaloomadena. Loomade või lindude karja tuleku ja karjast lahkumise andmete põhjal leitakse söötmisspäevade arv. Looma või linnu karja tuleku päev loetakse söötmisspäevade hulka, kuid karjast lahkumise päeva söötmisspäevade hulka ei arvestata. Keskmise loomade-lindude arvu leidmiseks kalendrikuus tuleb kõigi karjas olnud loomade või lindude söötmisspäevad summeerida ja see arv jagada kuus olevate päevade arvuga (näiteks 4500 söötmisspäeva jagatakse 30 päevaga = 150 looma-lindu). Keskmine loomade-lindude arv aastas leitakse summeeritud söötmisspäevade arvu jagamisel aastas olevate päevade arvuga 365 või liigaastal arvuga 366.

2.6.2. Ühikumäära vähendamine

Kui kõigi nõuetele vastavate taotluste rahastamiseks vajaminev summa ületab taotlemise aastaks määratud eelarvet, vähendab PRIA toetuse ühikumäära ulatuses, mis on vajalik kõigi nõuetele

vastavate taotluste rahuldamiseks maksimaalsel võimalikul määral. PRIA-I on õigus vähendada üht, mitut või kõiki ühikumäärasid.

2.7. Maksimaalne toetuse suurus hektari kohta

Kuna uuel perioodil ei ole MAH toetus enam põllumajandusliku keskkonnatoetuse alameede, arvestatakse [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse 1305/2013](#) II lisas sätestatud maksimaalset toetuse suurust hektari kohta MAH toetusele eraldi. Maksimaalsed piirmäärad on:

- üheaastaste kultuuride hektari kohta 600 € (siia gruppi arvestatakse teraviljad, õli- ja kiukultuurid, muud tehnilised kultuurid, kaunviljad, rühvelkultuurid, köögiviljad ja mustkesa);
- mitmeaastaste kultuuride hektari kohta 900 € (siia gruppi arvestatakse kõik ravim- ja maitsetaimed, maasikad ning viljapuu- ja marjaaiad);
- muu maakasutuse puhul 450 € (siia gruppi arvestatakse kõik maakasutusega PR, TPR, TAR, P+heintaimed).

Kui taotleja ületab toetust taotledes hektari kohta makstavat maksimaalset piirmäära, siis ületava osa eest talle toetust ei maksta.

Näide:

Taotleja esitas pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse, millel taotles 5,00 ha püsirohumaale ja 10,00 ha-le nisule MAH toetust. Lisaks taotles ta toetust 200-le mahepõllumajanduslikult peetavale mesilasperele.

5,00 ha × 25,00 eurot = 125,00 eurot

10,00 ha × 125,00 eurot = 1 250,00 eurot

200 mesilasperet × 40,00 eurot = 8 000,00 eurot

Kokku taotles taotleja toetust 125,00+1 250,00+8 000,00 = 9 375,00 eurot

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1305/2013 oleks taotlejal õigus saada maksimaalselt toetust järgmiselt:

5,00 ha × 450 eurot = 2 250,00 eurot

10,00 ha × 600 eurot = 6 000,00 eurot

Kokku oleks taotlejal õigus saada 2 250,00+6 000,00 = 8 250,00 eurot.

Kuna taotlejale määratav toetussumma ületab EN määrusega ettenähtud maksimaalset hektari kohta makstavat summat, siis makstakse talle toetust summas 8 250,00 eurot ja seda ületavas osas, s.o 9 375,00-8 250,00 = 1 125,00 eurot talle toetust ei maksta.

3. KOHUSTUS

MAH toetuse kohustus on 5-aastane. Üheks kohustuseaastaks loetakse üks kalendriaasta. MAH toetuse puhul moodustavad viis järjestikust kalendriaastat kokku kohustuseperioodi. Kohustuse võtmise aastal algab esimene kohustuseaasta tagasiulatuvalt 1. jaanuarist.

Näiteks 2016. aastal võetud kohustuse puhul algas kohustuseperiood 1. jaanuarist 2016 ja kestab kuni 31. detsembrini 2020. Tegevusi tuleb ellu viia toetuse taotluses näidatud või taotluse kontrollimisel kindlaks tehtud konkreetset toetusõiguslikul maal. Esimesel kohustuseaastal kindlakstehtud konkreetne maa ja selle maa pindala loetakse esimese kalendriaasta kohustusealuseks maaks (kohustuse algkogus), millest arvestatakse nii kohustuse suurendamist kui vähendamist. Kui kontrollimisel tehakse kindlaks, et toetusõigusliku maa pindala on suurem kui selle maa pindala, mille kohta toetust taotletakse, loetakse kohustusealuseks maaks maa ning

selle pindalaks pindala, mille kohta toetust taotletakse. Kui kontrolli käigus selgub, et tegelik toetusõigusliku maa pindala on väiksem kui taotluses näidatud, rakendatakse [komisjoni delegeeritud määruse \(EL\) nr 640/2014](#) artiklit 19. Kohustus algab sel juhul kindlakstehtud pindalale. Ühel taotlejal saab sama toetuse kohta olla vaid üks kohustus.

Selleks, et tagada paindlikkus mitmeaastase kohustusega hõlmatud maade liikumisel majapidamiste vahel, on lubatud kohustuste üleandmine ja suurendamine ning ka asendamine.

2017. aastast alates ei või võtta uut kohustust sellise maa kohta ega suurendada kohustust sellise maa arvelt, mis Harju, Rapla ja Pärnu maakonnas algatatud maakonnaplaneeringu kohaselt määratakse Rail Balticu raudtee trassikoridori asukohaks. Planeeritava Rail Balticu trassikoridori jäävaid maid saate vaadata Maa-ameti geoportaalist (<http://geoportaal.maaamet.ee/>) valides menüüst kaardirakendused „Kitsenduste kaart“ ja lülitades kaardikihtide valikus sisse „Rail Baltic trass“. Rail Balticu trassikoridori kaardikiht on nähtav ka PRIA avalikul veebikaardil <https://kls.pria.ee/kaart/> lülitades abiinfo kaardikihtide valikus sisse „Rail Baltic’u trass“.

Oma kehtivaid kohustusi saate vaadata vanas [e-PRIAs](#): Teenused → Pindalatoetused → Andmete esitamine → Pindala- ja loomapõhiste toetuste kohustuste andmete vaatamine ja üleandmine.

3.1. Kohustuse üleandmine

Kohustuse võite koos maaga üle anda, v.a esimesel kohustuseaastal. Kui kohustusega hõlmatud maa läheb teie majapidamisest välja, üle teisele isikule, võib teine isik kohustuse üle võtta ja sellega jätkata. Kui kohustust üle ei võeta, siis kohustus lõpetatakse ja kohustuse üleandjalt toetust tagasi ei nõuta.

Sama kehtib ka juhul, kui kogu põllumajanduslik majapidamine antakse üle. Ka siis saab kõik ületulnud kohustused kas üle võtta või siis nendest loobuda.

Kohustuse üleminekul peate üleantud kohustusega seotud dokumendid (või koopiad neist, näiteks põlluraamatust, mullaproovidest jne) andma üle uuele maavaldajale, kes jätkab dokumentide pidamist.

Kohustust saate üle anda vanas [e-PRIAs](#): Teenused → Pindalatoetused → Andmete esitamine → Pindala- ja loomapõhiste toetuste kohustuste andmete vaatamine ja üleandmine.

Kui annate kohustuse üle koos põllumajandusliku majapidamisega, tuleb esitada kogu majapidamise/ettevõtte üleandmisel soovituslik vorm [„Teave põllumajandusliku majapidamise/põllumajandusettevõtte üleandmise-ülevõtmise kohta ja taotlus ülevõtjale toetuse maksmiseks“](#) vana e-PRIA teenuse „Dokumendi üleslaadimine (pindalatoetuste taotluse lisadokumentide esitamiseks)“ kaudu.

Kohustuse ülevõtmise korral kohustused liidetakse ning kohustuseperioodi kestuseks loetakse lühemat aega kestnud kohustuse kestus. Kui kohustuse võtab üle isik, kellel varem ei olnud kehtivat kohustust, loetakse kohustuseperioodi kestuseks ülevõetud kohustuse kestus.

3.2. Kohustuse suurendamine

Kohustuse suurenemist arvestatakse esimesel kohustuseaastal võetud MAH kohustusealuse maa pindala järgi. Kohustust saate kogu viieaastase kohustuseperioodi jooksul kokku suurendada kuni

15% selle toetusõigusliku maa arvelt, mille kohta ei ole kohustust võetud. Kui kohustus suureneb üle 15%, algab uus viieaastane MAH kohustus.

Ülevõetud kohustust suurendada ei saa.

3.3. Kohustuse asendamine

MAH kohustuse saate täielikult või osaliselt asendada PLK kohustusega. Kohustuse asendamisel algab uus 5-aastane PLK kohustus.

4. TAOTLEMINE

2019. aastal saab pindalatoetusi taotleda vaid elektrooniliselt e-PRIA portaali kaudu.

Kõikidele e-PRIA teenustele saate ligi PRIA kodulehe kaudu - <http://www.pria.ee/et/ePRIA>. e-PRIAsse sisenemiseks on teil vaja ID-kaarti ja selle PIN-koode. Lisaks on võimalik e-PRIAsse siseneda Mobiil-IDga. NB! Alates 6.02.2019 on e-PRIAsse võimalik sisse logida ka TARA-teenuse kaudu. TARA (turvaline autentimine asutuste e-teenustesse) kaudu saate e-PRIAsse sisse logida kasutades ID-kaarti, Mobiil-IDd või pangalink. Lisaks on Euroopa Liidu kodanikel võimalik e-PRIAsse sisse logida kasutades nende päritoluriigi autentimisvahendeid.

e-PRIAsse sisenedes jõuate esmalt PRIA uude iseteeninduskeskkonda, kus kasutustingimustega nõustumisel suunatakse teid kontrollima kliendi andmeid. Kui te ei ole veel PRIA klient või kliendiandmeid on vaja muuta, valige siniselt menüüreal „Kliendi andmed“. Volituste andmine nii vana kui ka uue e-PRIA teenuste kasutamiseks toimub teenuses „Esindusõigused ja volitused“. Mitme esindatava korral tuleb enne vanasse e-PRIAsse liikumist teha esindatava valik. Vana e-PRIA teenuste kasutamiseks tuleb ülemiselt siniselt menüüreal valida „Vana e-PRIA“ ning vajutada nupule „Sisene vanasse e-PRIAsse“. Pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse leiate pärast vana e-PRIA portaali sisenemist menüüst „Teenused“ pindalatoetuste alalõigust.

Erinevad juhendid, kuidas e-PRIAsse siseneda ja teenuseid kasutada, on leitavad portaalis iga vastava teenuse juures ning PRIA kodulehel <http://www.pria.ee/et/ePRIA/Juhendid>.

NB! Mahetootjad peavad mahepõllumajandusega jätkamisest teavitama PMA-d [Maaeluministeeriumi kliendiportaali](#) teenuse „Ettevõtte tunnustamise taotlemine või jätkamine“ kaudu ja tasuma ettevõtte tunnustamise taotluse esitamise päevaks riigilõivu.

4.1. Taotleja andmete kandmine registrisse

Kõik toetuse taotlejad peavad olema kantud põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse. Kui te ei ole veel PRIA klient või kliendiandmeid on vaja muuta, saate vastavad toimingud teha uue e-PRIA iseteeninduskeskkonna <http://www.pria.ee/et/ePRIA> teenuses „Kliendi andmed“. Vormi leiate ka aadressil http://www.pria.ee/et/Registrid/toetuste_register.

Kui registrisse kantud andmed on muutunud, tuleb esitada registrikande muutmise avaldus 15 tööpäeva jooksul andmete muutumisest arvates. Kindlasti palume üle kontrollida ka oma e-posti aadress PRIA registris. Andmeid saab kontrollida ja muudatustest teatada uue e-PRIA teenuse „Kliendi andmed“ abil. Ajakohastatud andmed võimaldavad PRIAl taotluste osas täiendavate küsimuste tekkimise korral teiega operatiivselt ühendust võtta.

Uues e-PRIA-s tehtud andmete muudatused jõustuvad kohe, kuid uued andmed jõuavad vanasse e-PRIA-sse 2 minuti pärast. St kui lisatakse/muudetakse kliendi andmeid ja suundutakse kohe seejärel vana e-PRIA keskkonna teenuseid kasutama, nt pindalatoetuse taotluse teenus, tuleb arvestada, et muudetud andmeid ei kuvata kohe, vaid pärast esimest süsteemipoolset taotlusandmete kontrolli.

4.2. Põllumajandusmaa registrisse kandmine

Kui soovite kasutusele võtta põllumajandusmaad, mis ei ole kantud põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse ning taotleda nendele põllumassiividele pindalatoetuseid, peate hoolitsema selle eest, et sellised põllumassiivid saaksid kantud eelpool nimetatud registrisse ning esitada PRIA-le sellekohase avalduse. Avaldus tuleb esitada ka juba registris olevate põllumassiivide piiride muutmiseks juhul, kui olete nt eemaldanud võsatuka, kivihunniku või eelmistest aastatest seisvad silopallid, mis varem olid toetusõiguslikust põllumajandusmaast, mida nüüdseks kasutatakse ja haritakse, välja lõigatud. Uued põllumassiivid võivad nõuda PRIA teostatavat kohapealset kontrolli. Alles pärast avalduste läbivaatamist ja kohapealset kontrolli on PRIA-l võimalik maad registrisse kanda ning anda põllumassiivile unikaalne numberkood. Uute maade kasutuselevõtmise korral palub PRIA teilt kinnitust maakasutusõiguse olemasolu kohta. Kinnituses tuleb täpsustada, millise maakasutusõigusega on tegemist. Kui maakasutusõigus tekib kokkuleppe või lepingu alusel, tuleb lisada ka lepingu teise osapoole nimi ja kontaktandmed.

Avalduse esitamiseks on mitu võimalust:

- Elektrooniliselt kasutada vana e-PRIA teenust „Põllumassiivi ja maastikuelemendi piiri ettepanek“;
- Saata e-kiri e-posti aadressile maa@pria.ee;
- Saata avaldus kirjalikult PRIA põldude registri büroole (Tähe 4, Tartu, 51010);
- Viia avaldus lähimasse PRIA teenindusbürosse.

Teenuse „Põllumassiivi ja maastikuelemendi piiri ettepanek“ põllumassiivide lisamiseks ja põllumassiivide piiride muutmiseks leiate vana e-PRIA portaalist teenuste nimekirjast „Pindalatoetuste“ alajaotusest.

Paberavalduse tegemiseks leiate kodulehelt põllumassiivi piiri muutmise avalduse vormi http://www.pria.ee/images/tinybrowser/useruploads/files/Avaldus_pollumassiivide_registrile2.pdf

Juhul, kui soovite HPK määruse § 3 lõigetes 1–7 kirjeldatud maastikuelemendid - põllusaar, metsasiil, puude rida, hekk, kraav, kiviaed – kanda põllumassiivide registrisse ning arvestada need toetusõigusliku põllumassiivi pindala hulka, peate esitama PRIA-le maastikuelemendi kohta, mis põllumassiivi kaardil ei kajastu, andmed ja graafilise materjali asjakohase avaldusega. Selleks saate kasutada vana e-PRIA teenust „Põllumassiivi või maastikuelemendi piiri ettepanek“. Avalduses palume ära näidata põllumassiivi numbri ja maastikuelemendi tüübi ning lisaks märkida nende elementide pindala ja asukoht.

Avalduse kaardil peavad põllud olema selgelt piiritletud. Avaldusele märgitav põld peab olema selgelt eristatav teise maakasutaja või maakasutusviisi suhtes. Seda eelkõige juhul, kui tegu on ühel põllumassiivil asuvate, kuid erinevate põllumajandustootjate kasutuses olevate rohumaadega.

4.3. Põldude joonistamine „Minu põllud“ teenuses

Vana e-PRIA teenuses „Minu põllud“ saate enne pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse

täitmist joonistada põllud ja eelmise aasta põldude andmed üle kontrollida ning vajadusel sisse viia vahepeal toimunud muudatused.

Enne taotlusperioodi algust näidatakse teenusesse „Minu põllud“ eelmisel aastal kindlakstehtud andmeid. Selleks asendatakse taotleja joonistatud põldude piirid ning põldude andmed PRIA kontrollitud ja kindlaks tehtud andmetega. Andmete asendamise eesmärgiks on aidata teil esitada taotlusi õigemate ja uuendatud andmetega. Kui PRIA on andmete uuendamise lõpetanud ja klient pärast seda esimest korda teenusesse siseneb, kontrollitakse kõikidel taotlejatel, kas nende andmetes on kindlaks tehtud andmeid. Nendeks võivad olla:

- kohapealse kontrolli tulemused, mis on mõõdetud kas satelliidipildilt või ortofotolt, või on saadud GPS mõõdistamise tulemusena;
- administratiivse kontrolli tulemused (põldude andmete muudatused, sh ka põldude jagunemised massiivide vahel);
- eelmise taotluse põldude korrigeeritud jooned (põllupiiri on lõigatud ortofoto alusel uuendatud põllumassiivi piiriga);
- Põllumajandusameti kontrollitud andmed.

Kui teil selliseid andmeid esineb, laaditakse „Minu põllud“ teenusesse värske andmete seis. Kõik eelmise aasta põldude andmed asendatakse taotluse esitamise järgse või kindlakstehtud seisuga. See tähendab, et kui olete enne andmete asendamist vahepeal põldude piire muutnud, peate need uuesti joonistama! Asendamine või uuesti joonistamine ei puuduta selliseid põlde, mis ei olnud kantud eelmise aasta taotlusele.

Peale asendamise protsessi lõppemist antakse teile infoteade toimunud muudatustest. Teates on välja toodud muudetud, juurde lisatud ning kustutatud põldude arv. Muudetakse neid eelmisel aastal taotlusel olnud põlde, mille andmed erinevad PRIA andmetest. Põlde lisatakse juurde, kui näiteks kohapealses kontrollis on eest leitud ühe põllu asemel mitu põldu. Teenusest kustutatakse põllud juhul, kui kontrolli tulemusena on põld kokku mõõdetud teise põlluga või on põllul vastav puudus (nt kasutusõiguse puudumine vms).

Andmete asendamisel võivad tekkida olukorrad, kus teil tuleb põllud uuesti joonistada (põllu alla kuvatakse teade „Põld ei ole joonistatud!“). Sellised juhud esinevad, kui eelmise aasta põllu joonistatud pindala on erinev kontrolli tulemusel märgitud põllu pindalast või taotlusel olev pindala ei võrdu viimati taotletud joonistatud pindalaga.

Asendatud andmetega põllud eristuvad teistest helesinise taustaga, lisaks on põldudel juures musta värvi infoteade „Põllu andmed on asendatud kindlaks tehtud andmetega!“.

„Minu põllud“ teenuses tuleb võimalikult täpselt joonistada põldude piirid, märkida põldude numbrid ja muu nõutud info. Soovitame kasutada vanas e-PRIAs ja põlluraamatus ühtset numeratsiooni. e-PRIAs arvestab kaardirakendus põllu pindala välja joonistatud piiride alusel. Tuleb arvestada, et kui muudate „Minu põllud“ teenuses põlde pärast taotluse esitamist, siis taotluse muudatusavalduse esitamisel jõuavad põldudel tehtud muudatused ka taotluse muudatusavaldusele.

Taotlusel on kohustuslik näidata kõik teie kasutuses olevad vähemalt 0,01 ha põllud. Toetuse taotlemiseks peavad alla 0,30 ha põllud moodustama ühe põllumassiivi piires ühtse vähemalt 0,30 ha suuruse ühtse ala.

Põldude joonistamisel on abiks vana e-PRIA teenuse „Minu põllud“ kasutusjuhend ja teenuse videojuhend, mille leiate PRIA kodulehelt: <http://www.pria.ee/et/ePRIA/Juhendid>.

Kui põldu pole veel „Minu põllud“ nimekirjas, siis MAH toetuse taotlemise jaoks on teil vaja „Minu põllud“ teenuses läbida põllu lisamiseks järgmised sammud:

Sisestage „Otsi” lahtrisse põllumassiivi number, katastriüksuse tunnus, katastriüksuse nimi, aadress või koordinaadid. Valige õige põllumassiiv ja vajutage nuppu „Edasi”. Järgmises sammus valige põld ja vajutage „Edasi”. Samas sammus saate soovi korral valida põlluala. Seejärel saate hakata 3. sammus põllupiire joonistama. Kui 2. sammus oli põlluala valitud, siis 3. sammus on moodustatud põllupiir, mida saab vajadusel veel muuta. Kui 2. sammus põlluala ei valitud, siis saab põllupiiri 3. sammus ka ise joonistada. Kui põllu piirid on korras, peate 4. sammus lisama põllu andmed. Automaatselt on täidetud põllumassiivi number ja põllu pindala. Süsteem omistab automaatselt põllule massiivi, katastriüksuse või nullala tunnuse. Põllumassiivi number koosneb 11 sümbolist ja katastritunnus 12 sümbolist. Süsteem arvutab joonistatud põllu pindala, millest on maha arvatud takistuste pindala. Pindala muutmiseks tuleb liikuda tagasi 3. sammu ning muuta põllu piire.

Ise tuleb teil 4. sammus lisada:

- 1) põllu number - sisestage lahtrisse selle põllu kohta põlluraamatusse märgitud number. Võimalusel kasutage sama numbrit, mis oli ka teie eelmise aasta pindalatoetuste taotlusel ja maksetaotlusel. Põllu number võib olla kuni 16 tähemärki pikk, sisaldada ladina tähestiku tähti (st täpitähti ei saa kasutada) ja kõiki numbreid.
- 2) maakasutuse tüüp – valige rippmenüüst sobiv maakasutuse tüüp:
 - põllumajanduskultuurid, sööti jäetud maa ja lühiajaline rohumaa (P) - lühiajaliseks rohumaaiks loetakse maa, millel kasvatatakse heintaimi kuni 5 aastat. Põllumajanduskultuurid on teraviljad, õli- ja kiukultuurid, kaunviljad, rühvelkultuurid, köögiviljakultuurid ning ravim- ja maitsetaimed;
 - mustkesa e kultuurideta kesa (M) - kesa, kus vegetatsiooniperioodil toimub maa ettevalmistamine järgnevate kultuuride külviks ning eelkultuure ei kasvatata. Mustkesa tuleb harida soovitatavalt iga 2-3 nädala tagant, et umbrohutaimed ei kasvaks seal kõrgemaks kui 5 cm. Erandjuhul tulenevalt ilmastikust aktsepteeritakse mustkesana maad, millel umbrohtude kõrgus ei ületa 20 cm ja taimed ei ole jõudnud õitsemisfaasi. Mustkesa kasutamisel ökoalana tuleb järgida rohestamise toetuse nõudeid;
 - keskkonnatundlik püsirohumaa (TPR) – püsirohumaa, mis asub Natura 2000 võrgustiku alal ning mille muld on 100% ulatuses turvasmuld. TPR kasutusotstarvet ei tohi muuta ning nimetatud maad ei tohi üles künda. TPR rohukamara uuendamine on lubatud üksnes pealkülvi teel. Rohukamara uuendamisest tuleb PRIAt eelnevalt teavitada. Taotleja, kes on muutnud TPR kasutusotstarvet või on sellise püsirohumaa üles kündnud, peab PRIA määratud tähtjaks selle ala tagasi püsirohumaaks muutma;
 - püsirohumaa (PR) - püsirohumaaks nimetatakse kõiki üle 5-aastaseid heintaimede põlde. Täpsem info püsirohumaa kohta on kättesaadav PRIA kodulehel: http://www.pria.ee/et/Registrid/Pusirohumaade_sailitamine;
 - tagasirajatud püsirohumaa (TAR) - tagasirajatud püsirohumaad käsitletakse alates tagasirajamisest püsirohumaana. Tagasirajatud püsirohumaad tuleb hoida samal kohal kuni rohumaa vanuselise püsirohumaaks muutumiseni;

- püsiluultuurid (PK) – külvikorravälised kultuurid, välja arvatud püsirohuma ja püsiluultuurid, mis võtavad maa enda alla vähemalt viieks aastaks või kauemaks ja annavad korduvat saaki, sealhulgas puukoolid ja lühikese raieringiga madalmets;
 - karjatamine väljaspool põllumajandusmaad (KV) - mittepõllumajanduslik maa, millele ei saa toetust taotlelda, sest see ei vasta põllumajandusmaa definitsioonile, kuid millel karjatatakse MAH loomi. Märgivad vaid MAH taotlejad, kes karjatavad antud aladel loomi;
 - kasvatatav põllumajanduskultuur – iga põllu kohta tuleb rippmenüüst valida üks kultuur vastavalt valitud maakasutuse tüübile. Valides põllumajanduskultuuri, mis vajab täpsustamist taotletavate toetuse nõuete hindamiseks, tuleb teil märkida ka täpsustatud kultuur. Valides kultuuriks `kõõgivilil väikestel pindadel` märkige lisaks täpsustatud kultuuridele ka kasvatatavate kultuuride osakaalud. Seda saab teha nupu „Täpsustatud kultuur“ alt. Napp on aktiivne vaid siis, kui tegemist on täpsustamist vajava kultuuriga. Põllumajanduskultuuride loetelu kohaselt, kui põllul kasvatatakse mitmeid kõõgiviljakultuure, igat alla 0,1 ha, siis märgitakse nende kultuuride kasvupindade summa ja kasvatatakse kultuuriks „kõõgivilil väikestel pindadel“. Kui põllul kasvatakse mitmeid kõõgiviljakultuure ja ühe kultuuriga hõlmatud maa pindala on vähemalt 0,3 hektarit, siis tuleb selline kultuur taotlusele märkida eraldi põlluna, st seda põldu ei saa märkida kultuuriga „kõõgivilil väikestel pindadel“. Nimetatud põllul peab taotleja järgima MAH viljavahelduse nõudeid
- 3) otstarve/kasutusviis – valige rippmenüüst sobiv otstarve/kasutusviis. (H) Haljassöödaks – haljalt koristatavad taimed haljasmassi saamiseks, k.a haljaskultuurid taastuvenergia tootmiseks; (K) Katmikalal – kultuur kasvab katmikalal. Kultuurid, mis kogu kasvuperioodi või enamiku sellest asuvad kasvuhoonetes, mis on kaetud klaasiga, elastse või jäiga plastiga. () Teraks või avamaal – põllumajanduskultuuri kasvatatakse eesmärgiga jätta teraks ja/või kasvatatakse põllumajanduskultuuri avamaal või madala katte all. Taotlusel kuvatakse „() Teraks või avamaal“ valik tühjana.
- 4) kasutusõigus – valige rippmenüüst kas (O) omandis, (KR) kirjalik rendileping, (SR) suuline rendileping, (KV) kasutusvaldus või (M) muu. Kui suurel põllul on mitu maa kasutamise õiguslikku alust, siis piisab, kui märkida õiguslik alus, millega on hõlmatud suurem osa põllust. Põldu ei pea taotlusel kasutusõiguse alusel osadeks jagama.

Lisaks saate vabatahtlikult märkida, kas tegemist on HS/HK/HV/ENK põlluga ning lisada põllu kirjelduse. HS märgitakse, kui põlde kasutatakse heinaseemne kasvatamiseks. HK märgitakse, kui põlde kasutatakse haljaskesana. HV märgitakse haljasväetisena kasvatatavate taimede puhul haljasmassi muldaviimise aastal. ENK märgitakse, kui põllul kasvatatakse põllumajanduskultuuri energia saamise eesmärgil.

Mahetootjad peavad täitma kõikide oma põldude osas veeru „Mahe maakasutus“. Võimalikud valikud on: 1A - esimese aasta ülemineku põld; 2A - teise aasta ülemineku põld; 3A - kolmanda aasta ülemineku põld; M - mahepõllumajanduslik maa; MM - mitte mahepõllumajanduslik maa. Veergu on ette kuvatud Põllumajandusameti poolt eelmisel aastal kindlaks tehtud ja PRIAle edastatud mahe maakasutus. Taotleja peab andmed üle vaatama ja vajadusel muutma.

NB! MAH taotlejad peavad põllud joonistama ja taotlusele lisama vastavalt mahe maakasutusele. Näiteks, kui põld nr 1 suurusega 10 ha on varem mahetunnustatud ja käesoleval aastal suurendate

põldu 1 ha võrra mittemahe maa arvelt, siis tuleb põld joonistada kahe eraldi põlluna, isegi sellisel juhul, kui põllul kasvab sama kultuur. Taotlusele tuleb märkida:

- põld nr 1 suurusega 10 ha, mahe maakasutus M ja
- põld nr 1-1 suurusega 1 ha, mahe maakasutusega 1A.

Põldude joonistamisel jälgige, et:

- põld oleks märgitud õigele põllumassiivile;
- põld ei ületaks põllumassiivi piire, va juhul, kui olete veendunud, et üle piiri joonistatud osa on toetusõiguslik;
- põldudest oleks joonistamisel välja jäetud mittetoetusõiguslikud 0,01 hektarist suuremad maaalad (kivihunnikud, võsa, liigniisked alad jms), millel põllumajanduslik tootmine ei ole võimalik. Püsivad objektid (hooned, tiigid jne) tuleb põllu pinnast välja joonistada sõltumata pindalast. Taotlemisel on aluseks eelmise või üle-eelmise aasta ortofotod, millel ei pruugi kõiki mittetoetusõiguslikke objekte näha olla, kuid põllu joonistamisel tuleb need välja jätta.
- maastikuelementide alune pind oleks joonistatud põllu pinna sisse, võttes arvesse maastikuelementide toetusõiguslikkust sõltuvalt maakasutuse tüübist.
- kui põllumassiiv on jagatud, tuleb puuduolevad põllud uuesti joonistada. Põld tuleks nimekirja lisada uue põlluna, kasutades nappu „Lisa põld“.

Soovi korral võite taotlusele kantava põllumajandusmaa pindala looduses ise üle mõõta või tellida mõõtmise sellealast teenust osutavalt isikult. Sel juhul jääb vastutus mõõtmise tulemuste eest teie (taotleja) ja mõõtmise teinud isiku vaheliseks küsimuseks.

e-PRIs tehakse kontroll enne taotluse esitamist ning kui joonistatud põldude pindalad ületavad põllumassiivi maksimaalse toetusõigusliku pindala, antakse teile vastav hoiatus, mis annab võimaluse põllu piiri enne taotluse esitamist parandada.

NB! Ainult põldude joonistamisest toetuse taotlemiseks ei piisa. Joonistatud põllud tuleb taotluste vastuvõtuperioodil lisada taotlusele ning taotlus kindlasti ka esitada.

4.4. Taotluse täitmine vanas e-PRIs

Toetuste taotlejad peavad pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse ning kõik taotluse lisavormid ja taotluse muudatusavaldused esitama vana e-PRIA kaudu (vt e-PRIsse sisenemine [p. 4.](#)). e-PRIA portaalis on pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse vormi juures personaalselt teile mõeldud lisainfo, samuti toimuvad enne taotluse esitamist eelkontrollid, mis annavad märku võimalikest vigadest teie taotlusel. Soovitame teil kindlasti tutvuda taotluse lõpus oleva koondinfoga.

Taotlusel ja sellele lisatud dokumentidel esitatud andmete õigsuse eest vastutab taotleja. Taotlusvormide täitmiseks on teile abiks [e-PRIA juhendid](#).

MAH toetuse taotlemiseks valige vana e-PRIA lehelt Teenused → Pindalatoetused → Pindalatoetuste taotlus. Taotlusvormide loetelust valige „Pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus (vormid PT50 ja PT50A) ning ökoalade loetelu“ ja täitke see.

Kui soovite MAH toetust taotleda, märkige punktis 2.3 „JAH“ sobiliku variandi juures. Kui soovite MAH toetust taotleda ka mahepõllumajanduslikult peetavate loomade kohta, tehke punktis 2.3.1.2. sobivasse kasti märke. Seejärel täitke vajadusel nõuetele vastavuse küsimustik punktis 3.

Nõuetele vastavuse küsimustikus märkige „JAH“, kui:

- 1) teie valduses on maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõudega määratletud maastikuelemente, mida tuleb säilitada;
- 2) kasutate põllumajandusmaa niisutamiseks põhjavett rohkem kui viis kuupmeetrit või pinnavett rohkem kui 30 kuupmeetrit ööpäevas;
- 3) teie valduses on üle kolmekuupmeetrisel mahutavusega naftasaaduste hoidmise ehitis;
- 4) kasutate mineraalväetist;
- 5) hoiate sõnnikut sõnnikuhooldlas;
- 6) hoiate sõnnikut aunades;
- 7) kasutate taimekaitsevahendeid;

Kui tegelete loomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega, siis märkige valikuvariantidest (toorpiim, munad, mesi, muu), milliste loomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega tegelete. Kui toodate esmatooteid oma tarbeks, jätke liik märkimata.

Kui tegelete mitteloomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega, siis märkige valikuvariantidest (teravili, köögivilid, muu), milliste mitteloomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega tegelete. Kui toodate esmatooteid oma tarbeks, jätke liik märkimata.

Põldude loetelu (vorm PT50A) täitmiseks liikuge nupu „Lisa taotlusele põld“ abil teenusesse „Minu põllud“, kus saate põlde joonistada ja/või olemasolevate põldude andmeid muuta ning seejärel põllud taotlusele lisada märkides vasakul veerus põllu(d) ja vajutades nuppu „Lisa taotlusele“. Koos põllu andmetega lisatakse automaatselt ökoalade loetellu kõik joonistatud põlluga kattuvad potentsiaalsed ökoalad.

Kui põllud on taotlusele lisatud, peate MAH toetuse taotlemise soovi korral tegema põldude loetelus põllule taotlemise märke **veergu 16** - märketa põldude kohta toetust ei maksta! **Veergu 20** tehke märke põllu kohta, mille planeerite jätta talvise taimkatte alla. **Veergu 21** tehke märke põllu kohta, millele taotlete MAH toetust kuni 3-aastase külvikorras oleva rohumaa ühikumääraga (vt eespool külvikorras oleva rohumaa ülesharimise nõudeid).

Taotluse lõpus tehke märke, kui olete nõus, et otsus tehakse teatavaks elektrooniliselt põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registris olevale teie e-posti aadressile. Kui olete märkinud, et soovite PRIAga suhelda elektrooniliselt, siis vaadake ka rämpsposti seadistust oma seadmetes. On olnud taotlejaid, kel on e-post seadistatud selliselt, et PRIA saadetud e-kirjad jõuavad rämpsposti hulka.

Kui kõik vajalikud andmed on olemas, vajutage nuppu „Edasi“, tutvuge taotluse lõpus oleva koondinfoga, vajadusel tehke muudatused taotluse andmetes ning esitage taotlus vajutades nupule „Esita dokument“.

Millised dokumendid tuleb MAH toetuse taotlemiseks PRIAle esitada?

- Vana e-PRIA kaudu pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus (vormid PT50 ja PT50A) ning ökoalade loetelu;

Vajadusel:

- 5-aastase kohustuse üleandmisel vana e-PRIA teenuses „Pindala- ja loomapõhiste toetuste kohustuste andmete vaatamine ja üleandmine“ vorm „Kohustuse üleandmise-ülevõtmise teade“;
- 5-aastase kohustuse üleandmisel koos kogu majapidamise/ettevõtte üleandmisega soovituslik vorm „[Teave põllumajandusliku majapidamise/põllumajandusettevõtte üleandmise-ülevõtmise kohta ja taotlus ülevõtjale toetuse maksmiseks](#)“ vana e-PRIA

teenuse „Dokumendi üleslaadimine (pindalatoetuste taotluse lisadokumentide esitamiseks)“ kaudu.

4.5. Taotluse esitamine

Taotleja saab esitada ühe pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse aastas kõigi oma põllumajanduslike majapidamiste kohta kokku. Pindalatoetuste taotlusi ja maksetaotlusi võetakse vastu vanas [e-PRIAs](#) 2.-21. maini 2019. a. Hilinenud taotluste vastuvõtmise aeg on 22. maist kuni 17. juunini 2019.a. Hilinenud taotluste puhul vähendatakse toetust 1% iga hilinenud tööpäeva kohta.

Vanas e-PRIAs näete enda eelmis(t)el aasta(te)l e-PRIA kaudu esitatud taotlusi „Dokumendid“ menüüst „Esitatud“ alt. Seal näete „Pindalatoetuste taotlus (vormid PT50 ja PT50A)“ alt ka alates 2012. aastast muul viisil kui e-PRIA vahendusel esitatud taotlusi ja lisadokumente. Kõik taotlusega seotud dokumendid on nähtavad alajaotuses „Dokumendiga seotud failid“.

Taotlusi saate esitada ka PRIA maakondlikes teenindusbüroodes olevate kliendarvutite kaudu.

Maakondlikus teenindusbüroos kliendarvuti kasutamiseks ja taotluse esitamiseks soovitame broneerida aja (kodulehel www.pria.ee/reg, infotelefonil 737 7679 või [teenindusbüroo telefonil](#)). Soovitame seda võimalust kasutada, et vältida järjekorras ootamist. Maakondlikud teenindusbürood on avatud esmaspäevast neljapäevani kl 9.00-16.00.

Maakondlike teenindusbüroode kontaktandmed leiate PRIA kodulehelt <http://www.pria.ee/et/pria/teenindusbrood>.

Kui soovite, et teie eest täidaks taotluse volitatud esindaja, siis volitusi saate vormistada uue e-PRIA teenuses „Esindusõigused ja volitused“. Vanas e-PRIAs antud volitused kaotasid 27. juunil 2018 kehtivuse ja seega peate uues portaalis andma uuesti volitused vana e-PRIA teenuste kasutamiseks. Volitusi ei pea uuesti andma inimesele, kellele on juba varasemalt uues e-PRIAs antud täielikud/osalised volitused või kelle esindusõigus tuleneb äriregistrist ning registrikaardil ei ole määratud koos esindamise erisusi. [Videojuhend](#) e-PRIAs volituste andmise kohta on üleval PRIA veebilehel (www.pria.ee → e-PRIA → Juhendid) ning e-PRIAs nimetatud teenuse juures (nupu „Vajad abi, vajuta siia“ all).

Kui teil ei ole võimalik e-PRIAs digitaalselt volitusi anda, siis saate esindajat määrata ka PRIA poolt välja töötatud soovituslikul vormil „Volikirja asjaajamiseks Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ametiga“. Kui soovite anda piirangutega volitust, siis tuleb teil täita lisaks ka „Volikirja vormi lisa 1. Osaliste ehk piirangutega volituste andmine“. Volikirja vormid ja lisainfo leiate <http://www.pria.ee/et/Registrid/esindusõigusedjavolitused>.

PRIA maakondlike teenindusbüroode töötajate ülesandeks on info edastamine, juhendmaterjali jagamine ning e-PRIA teenuste ja kliendarvuti kasutajate abistamine. PRIA teenistujad ei tohi taotlejaile taotlustele kantavate andmete osas sisulist nõuannet jagada, küll aga võib nende käest küsida teavet üldise informatsiooni, õigusaktide jms kohta.

MES nõuandeteenistuse konsulendid pakuvad taotlejatele abi pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse täitmisel ning tuge e-PRIA kasutamisel. Täpsemat infot leiate MES nõuandeteenistuse kodulehelt aadressil www.pikk.ee.

Vajadusel saate taotlemise ja e-PRIA kasutamise kohta nõu küsida PRIA pindalatoetuste infotelefonil 7377 679.

Kui tegemist on taotluste viimase vastuvõtupäevaga või hilinenud vastuvõtu viimase päevaga ja taotluse esitamine läbi e-PRIA ei õnnestu, palume sellest kohe PRIAt teavitada infotelefonil 737

7679 või e-kirja teel info@pria.ee. Kui PRIA fikseerib e-PRIA tehnilise tõrke, antakse teile võimalus esitada pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus e-PRIA kaudu. Põhjendatud juhtudel nii taotluse kui muudatusavalduse esitamise kuupäev ennistatakse ja PRIA teavitab sellest taotlejat kirja teel.

Ka muudatusavalduse esitamise soovi korral tuleb see esitada e-PRIA kaudu esimesel võimalusel.

5. TAOTLUSEL ESITATUD ANDMETE MUUTMINE VÕI TAOTLUSE TAGASIVÕTMINE

5.1. Taotlusel esitatud andmete muutmine

Taotlusel esitatud andmete muutmiseks peate esitama muudatused vana [e-PRIA](#) kaudu. Muudatuste tegemiseks valige e-PRIAs Dokumendid → Esitatud, vajutage muudetava dokumendi nimetuse peal ja seejärel nupul „Muuda“. Tehke soovitud muudatused ja esitage dokument. Kuni 17. juunini 2019 on võimalik lisada põldude andmeid, põllu pindala suurendada ja lisada toetuste taotlemismärkeid. Kui pärast 17. juunit toimub olulisi muudatusi taotlusel esitatud andmetes, siis peate esimesel võimalusel esitama taotluse muudatuse e-PRIA kaudu (nt vähendate põllu pindala või soovite mõnest toetusest loobuda).

Kui kehtiva kohustuseperioodi jooksul muutuvad toetuse nõuded, mis pole toetusesaajale vastuvõetavad, siis kohustus lõpeb ja kohustuse kehtivusaja eest tagasimaksmist ei nõuta.

Kui teil ei ole võimalik kavandatud tegevusi teha või ilmastiku tõttu ei anna need soovitatavat tulemust, tuleb esitada sellekohane kirjalik teave 15 tööpäeva jooksul arvates kavandatud tegevusi takistava asjaolu esinemisest, muutes vajadusel taotlusel esitatud andmeid. Nii on võimalik hoiduda järgnevatest arusaamatustest või toetussumma vähendamisest ja toetusest ilmajäämisest.

5.2. Põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üleandmine pärast toetuse taotluse esitamist

Kui pärast toetuse taotluse esitamist ja enne kõigi toetuse saamise nõuete täitmist, sh nõuetele vastavuse nõuded, läheb kogu põllumajanduslik majapidamine/ettevõtte ühelt omanikult üle teisele, on võimalik toetuse maksmine uuele omanikule. Selleks peab põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üle võtnud isik ülevõtmisperioodil esitama PRIA-le majapidamise/ettevõtte ülevõtmist tõendavad dokumendid ja taotlema toetuse maksmist. Ülevõtmisperioodiks, mille jooksul tuleb esitada ka nimetatud dokumendid, on 22. mai kuni 1. september.

Ülevõtmise puhul antakse kõik üleandja toetuse taotlemisega kaasnevad õigused ja kohustused ülevõtjale.

Juhul kui ülevõtmist tõendavaid dokumente eelpool nimetatud ajavahemikul ei esitata, makstakse toetus üleandjale, kui toetuse saamise nõued on täidetud.

5.3. Taotluse tagasivõtmine (annulleerimine)

Taotluse saate tagasi võtta vana e-PRIA kaudu. Taotluse võite e-PRIA kaudu täielikult või osaliselt tagasi võtta igal ajal kuni:

- kohapealsest kontrollist või PRIA leitud vigadest teadasaamiseni;
- toetuse määramise otsuse tegemiseni.

Annulleerimiseks valige vanas e-PRIAs Dokumendid → Esitatud - vajutage soovitud dokumendi nimetuse peal ja seejärel nupul „Annulleeri“. Lisage annulleerimise põhjus ja esitage dokument. Taotluse annulleerimisel on taotleja samas seisus kui enne taotluse esitamist ehk ta saab esitada uue taotluse järgmisel taotluste vastuvõtmise perioodil. Kui taotleja annulleerib esitatud taotluse 5-aastase kohustuseperioodiga toetuse osas, siis kohustus katkeb ning varasematel aastatel saadud toetus tuleb taotlejal tagasi maksta.

5.4. Väärmatu jõud ja erandlikud asjaolud

Väärmatu jõud on asjaolu, mida taotleja ei saanud mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtuvalt ei saanud temalt oodata, et ta kohustuse võtmise ajal selle asjaoluga arvestaks, seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks.

Väärmatu jõuna või erandliku asjaoluna käsitletakse näiteks järgmisi juhtusid:

- taotleja surm;
- taotleja pikaajaline töövõimetus;
- põllumajandusettevõtte olulise osa sundvõõrandamine, kui kohustuse võtmise päeval ei olnud sellist sundvõõrandamist võimalik ette näha;
- raske loodusõnnetus, mis kahjustab tõsiselt põllumajandusettevõtte põllumajandusmaad;
- taotleja ettevõtte ümberkruntimine, kui see pole algatatud omanike huvidest lähtuvalt.

Väärmatu jõu olemasolu hindamisel võetakse arvesse üksikjuhtudel ilmnunud asjaolusid. Väärmatu jõud peab olema tekkinud kummagi poole süüta. Näiteks, kui taotlejal on maa kasutamiseks sõlmitud rendileping ja rendileandja seda rikub, ei ole tegemist väärmatu jõuga. Lepingu rikkumisel saab taotleja oma õiguste kaitseks pöörduda maakohtusse [tsiviilkohtumenetluse seadustikus](#) sätestatud alustel ja korras.

Väärmatust jõust ja erandlikest asjaoludest tuleb PRIAt teavitada kirjalikult 15 tööpäeva jooksul alates kuupäevast, kui seda on võimalik teha. Teavituse tulemusena on PRIAl võimalik kontrollida teavituses toodud asjaolude olemust (nt ei ole väärmatu jõud või erandlik asjaolu tehnika purunemine) ja arvestada sellega toetuse nõuete rikkumise hindamisel. Taotleja peab arvestama, et erandlikest asjaoludest teavitamine võib leevendada tähtajaks nõude täitmata jätmise sanktsiooni, kuid ei vabasta nõude täitmisest ja nõue tuleb täita esimesel võimalusel. Eelnevalt tulenevalt võetakse teavitus menetlusse, mille tulemusena selgub sõltuvalt asjaoludest ka selle mõju toetusele, kuid eraldi vastuskirja võimalike tagajärgede kohta taotlejatele ei saadeta.

5.4.1. Kohustuse jätkamine taotleja surma korral

Kohustust saab nii täielikult kui osaliselt jätkata pärija, kaaspärija või muu isik. Osalise jätkamise korral tuleb näidata, milliste pindalade osas kohustust jätkatakse.

Kohustuse jätkamise korral tuleb PRIAle esitada järgmised dokumendid:

- kui pärija jätkab kohustust:
 - kirjalik avaldus kohustuse ülevõtmise kohta;
 - koopia pärimisõiguse tunnistusest.
- kui kaaspärija jätkab kohustust:
 - kirjalik avaldus kohustuse ülevõtmise kohta;
 - koopia pärimisõiguse tunnistusest;

6. TAOTLUSE KONTROLLIMINE

Taotluse kontrollimine jaguneb administratiivseks ja kohapealseks kontrolliks. Kontrollitakse, kas taotleja ning tema maa ja loomad vastavad toetusõiguslikkuse ja toetuse saamise ning nõuetele vastavuse süsteemi nõuetele. Lisaks kontrollitakse ka mitmeid nõuetega sätestatud dokumente (nt põlluraamatut jm) ja muid haldusmenetluse käigus vajalikke tõendeid ja andmeid.

6.1. Halduskontroll

Taotlust esitades kontrollib süsteem:

- kas taotleja iga põld (või maa-ala kokku) on vähemalt 0,30 ha ning kas ka pärast kontrollimist on nõuetele vastav pindala kokku vähemalt 1,00 ha;
- kas kultuur on toetusõiguslik taotletud toetuse jaoks;
- kas taotleja on FIE või juriidiline isik;

Kui taotlus on esitatud, kontrollib PRIA:

- põllumassiivi pindala ületaotlemist, s.t põllumassiivi põhiselt taotlustes kirjas olnud põldude pindalade summat võrreldakse põllumassiivi maksimaalse toetusõigusliku pindalaga. PRIA kontrollib põllumassiivil asuvate põldude pindalaid ja vajadusel kasutamise õiguslikku alust kohapeal;
- topelthaotlemist, s.t taotlemist samale maale erinevate taotlejate poolt;
- võrreldakse taotlusel esitatud andmeid sama taotleja eelnevatel aastatel esitatud andmetega. Oluliste erinevuste korral viiakse läbi täiendav kontroll või esitatakse järelepärimine;
- kas taotleja põllud ja loomad, kelle kohta taotletakse MAH toetust, on kantud mahepõllumajanduse registrisse;
- koolituste läbimise nõude täitmist;
- viljavahelduse nõude järgimist ja kuni 3-aastasele külvikorras olevale rohumaale toetuse taotlemist - kontrollitakse eelnevate aastate taotluste põhjal;
- talvise taimkatte ja liblikõieliste kultuuride kasvatamise (põllumajandusliku majapidamise põllumaal) nõude täitmist;
- nõuetele vastavuse osas loomade registri teavitusi ning loomade tähtaegset märgistamist;
- kõikide kohustusega seotud toetuste puhul vaadatakse, kas kohustust on jätkatud, kas maad kasutatakse õiguslikul alusel, kas on esitatud vajalikud kohustuse üleandmise-ülevõtmise teatised, kas ülevõtja on esitanud pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse ning ülevõetud kohustusealustele põldudele toetusi taotlenud.

Kui administratiivse kontrolli käigus avastatakse märke võimalikust nõuete rikkumisest, viiakse läbi järelkontroll mistahes teise asjakohase menetluse ja vajadusel kohapealse kontrolli abil või saadetakse järelepärimine taotlejale.

6.2. Kohapealne kontroll

Pindalatoetuste kohapealsed kontrollid algavad pärast taotluste vastuvõttu ning kestavad vajadusel aasta lõpuni. Nõuetele vastavuse nõuete täitmise osas teostatakse kontrolle aastaringelt. Kohapealseid kontrolle tehakse kontrollivalimite alusel. Kohapeal kontrollitakse, kas kultuur, maakasutus ja pindala vastavad taotletule ning kas toetuse saamise nõuded on täidetud. PRIA võib kasutada kohapealsete kontrollide läbiviimiseks ka ATVs. ATV kasutamisest antakse taotlejale eelnevalt teada.

Kohapeal kontrollitavad dokumendid on olenevalt taotletud toetustest järgmised: põlluraamat(ud), maa kasutusõigust tõendav dokument jms.

Maa kasutusõigust kontrollitakse kohapealse kontrolli käigus, kuid kasutusõiguse puudumine võib selguda ka halduskontrollis.

Toetuse nõuete rikkumist hinnatakse vastavalt selle raskusele, ulatusele ja püsivusele. Hindamine toimub hindamismaatriksite alusel, mis on leitavad [PRIA kodulehelt](#). Kohapealset kontrolli läbiviiv teenistuja võib rikkumise hindamisel kasutada kaalutusõigust ja anda hindamismaatriksist erinevaid punkte.

Põllu pindala mõõdetakse mööda toetusõigusliku põllumajandusmaa ja põllumajanduskultuuri piiri, kontrollides põllumajandustootja taotletud pinna vastavust tegelikule olukorrale. Kahtluste ja vaidluste korral on otsuse aluseks kohapealse kontrolli tulemused. Kui taotleja või tema esindaja viibib kohapealse kontrolli juures, peab ta vajadusel järelevalveametnikule ette näitama põllu piiri.

Visuaalselt kontrollitakse, kas HPK raames säilitamisele kuuluvad maastikuelemendid, mis on arvestatud põllumajandusmaa pindala hulka, vastavad kehtestatud parameetritele (sõltuvalt maastikuelemendi tüübist kontrollitakse selle suurust, laiust, kõrgust või pikkust jms) ja asukohale ning kas põllu maakasutus vastab maastikuelemendiga seotud maakasutusele (nt kas põllusaar asub põllumaal – maakasutus P või M). Erinevuste leidmisel maastikuelemendid mõõdistatakse ning mittevastavad maastikuelemendid arvestatakse põllu pindalast välja.

[Euroopa komisjoni rakendusmääruse \(EL\) nr 809/2014](#) artiklite 38 ja 40 kohaselt võib kontrollimisel kasutada kaugseiret. Kaugseire teel tehtava kontrolli puhul mõõdetakse arvutis, kõrgresolutsiooniga (0,5-0,6m piksliga) piltidelt põllumajandustootjate taotletud põldude pindalaid. Pildid, millelt tehakse mõõtmisi, on tehtud kontrolli aasta toetusperioodi kestel ja on mõeldud ainult sihtotstarbeliseks kasutamiseks. Neid ei tehta kogu Eesti territooriumi kohta.

Kui kaugseire teel ei ole kontrollitava taotluse põldude pindalaid võimalik piisavas ulatuses mõõta või on kaugseire teel tehtud mõõtmisega tuvastatud pinnaerinevus, suunatakse põld edasi kohapealsesse kontrolli. Kohapeal viiakse läbi täiendavad mõõtmised GPSiga.

Kuna puudega kaetud alal ei ole tootmine võimalik samamoodi nagu puudeta alal, siis arvatakse põllu toetusõiguslikust pindalast välja alad, kus puude, põõsaste ja/või kadakate arv hektari kohta ületab 50. Arvestus toimub vaid puudealuse pinna, mitte kogu põllu pinna suhtes. Nt on 5 ha põllu ühes osas umbes 0,6 ha ulatuses puudega kaetud ala, millel kasvab 36 puud. Arvestatuna 1 ha peale on sellel alal 60 puud, mistõttu puudega kaetud osa mõõdetakse põllu pinnast välja. Kui sellel pinnal oleks 15 puud, siis arvestatuna 1 ha kohta on seal 25 puud ja seda ala välja ei mõõdetata.

Kohapealses kontrollis ei loeta toetusõiguslikeks alaliselt liigniiskeid alasid, millel liigse vee tõttu ei ole võimalik põllumajanduslikku tegevust (rohumaade puhul niitmist või karjatamist, põllukultuuride puhul kultuuri rajamist, harimist ja koristust) läbi viia. Sellised alad on näiteks kobraste üleujutusosalad, tiigid ning alad, mida ei saa lugeda heas korras olevaks põllumajandusmaaks, nt soodid, mudamülkad ja roostikud. Sellised alad kuuluvad registrist kustutamisele.

PRIA kontrollib kohapeal MAH toetuse raames baasnõuet, toetusõiguslikkuse nõudeid, toetuse nõudeid, HPK nõudeid.

PMA kontrollib MAH toetuse taotlejate juures mahepõllumajanduse seadusest tulenevaid nõudeid ning kogu ettevõttes taotluse esitamise aastale eelneva aasta [mahepõllumajanduse seaduse](#) kohaselt peetavate lindude ja loomade keskmist arvu.

VTA kontrollib loomade identifitseerimise nõudeid.

PMA põldtunnustab põllumajandusministri 24. aprilli 2006. a määruse nr 56 "[Söödakultuuride seemne kategooriad ning söödakultuuride seemne tootmise ja turustamise nõuded](#)" kohaselt heinaseemne tootmiseks kasutatavaid põlde.

Veterinaar- ja Toiduamet (VTA), Põllumajandusamet (PMA) ja Keskkonnainspeksioon (KKI) kontrollivad kohapeal kohustuslikke majandamisnõudeid. KKI kontrollib lisaks ka HPK määruuses toodud veekaitse nõudeid. Nõuetele vastavuse nõude rikkumist hinnatakse vastavalt selle tõsidusele, ulatusele ja püsivusele. Hindamine toimub hindamismaatriksite alusel, mis avaldatakse [PRIA kodulehel](#). Rikkumise tõsidust, ulatust ja püsivust hinnatakse kuni 4 punkti skaalal. Koondhinde saamiseks liidetakse punktid ja vastavalt punktisummale leitakse toetuse vähendamise % toetussummast.

Kohapealses kontrollis täidetakse kontrollaruanne koos lisadega, kuhu ka taotlejal on võimalik lisada omapoolsed märkused. Kontrollaruande allkirjastavad inspektor ja taotleja või tema volitatud esindaja. Kontrollaruande allkirjastamisega tõendab taotleja või tema esindaja kohapealse kontrolli toimumist ja et on tutvunud kohapealse kontrolli raames tuvastatud leidudega. Kui kohapealses kontrollis on tuvastatud eiramisi või on mõõdetud põldusid, siis saadetakse taotlejale kontrollaruande koopia. Kui taotlejal on pretensioone kohapealse kontrolli läbiviimise või kohapealse kontrolli tulemuste kohta, siis saab ta need esitada 15 kalendripäeva jooksul arvates kontrolli toimumisest või kontrollaruande koopia kättesaamisest.

7. TOETUSE VÄHENDAMINE

Toetuste vähenduse arvestamine toimub vastavalt [komisjoni delegeeritud määrusele \(EL\) nr 640/2014](#).

7.1. Toetuse vähendamine pindalade erinevuse tõttu

Nõude rikkumine	Vähendamine
Taotlusel esitatud pindala on väiksem kui tegelik kohapealse kontrolli käigus mõõdetud või põllumassiivide registris kindlakstehtud pindala.	Toetus määratakse taotluses esitatud andmete alusel.
Taotlusel esitatud pindala on kuni 3% või kuni 2 ha suurem kohapealse kontrolli käigus mõõdetud või põllumassiivide registris kindlakstehtud pindalast.	Toetus määratakse mõõdetud või kindlakstehtud pindala järgi.
Taotluses esitatud pindala on üle 3% või üle 2 ha, kuid kuni 20% suurem kohapealse kontrolli käigus mõõdetud või põllumassiivide registris kindlakstehtud pindalast.	Toetust vähendatakse taotletud pinna ja mõõdetud või kindlakstehtud pinna kahekordse vahe võrra.
Taotluses esitatud pindala on üle 20% ja kuni 50% suurem kohapealse kontrolli käigus mõõdetud või põllumassiivide registris kindlakstehtud pindalast.	Kultuurigrupi* osas jäetakse taotlus rahuldamata.
Taotluses esitatud pindala on üle 50% suurem kohapealse kontrolli käigus mõõdetud või põllumassiivide registris kindlakstehtud pindalast.	Kultuurigrupi* osas jäetakse taotlus rahuldamata. Lisaks arvatakse taotleja veel üks kord toetusesaajate hulgast välja tuvastatud pinnaerinevusele vastava summa ulatuses. See summa tasaarvestatakse mistahes toetuskavade alusel makstavate toetustega järgneva kolme kalendriaasta jooksul.

**kultuurigrupp – ühe toetuse raames sama toetusmääraga toetatavad kultuurid.*

Näide: Kui taotleja taotles toetust 100 ha kohta, kuid kohapealses kontrollis selgus põlde üle mõõtes, et tegelik pindala on 90 ha, siis leitakse pindalade erinevuse protsendivahemik järgmiselt:
 $10/90 \times 100 = 11\%$. Kuna taotlusel esitatud pindala on kontrollimisel selgunud pindalast suurem üle 3%, aga alla 20%, siis vähendatakse toetussummat kahekordse pindalaerinevuse ehk 20 hektari võrra. Toetust ei määrata ka tuvastatud pindala erinevuse, so 10 ha eest. Seega kui muid toetuse vähendamisi ei ole, määratakse tootjale toetus $100 - 30 = 70$ ha eest.

7.2. Toetuse vähendamine baas- ja toetatavate nõuete rikkumise eest

MAH toetuse nõuete rikkumise hindamismatriksid asuvad [PRIA kodulehel](#).

7.3. Toetuse vähendamine taotluse hilinenult esitamise eest

Kui taotlus esitatakse hilinenult ajavahemikul 22. maist 17. juunini 2019. a, vähendatakse toetust 1% iga hilinetud tööpäeva kohta.

7.4. Toetuse vähendamine juhul, kui taotleja ei ole deklareerinud kogu põllumajandusmaad

Kui toetusesaaja ei deklareeri jooksvaks aastaks kogu tema kasutuses olevat põllumajandusmaad ning kui erinevus ühelt poolt ühtses taotluses ja/või maksetaotluses deklareeritud kogupindala ja teiselt poolt deklareeritud pindala pluss deklareerimata põldude kogupindala vahel on rohkem kui 3% deklareeritud pindalast, vähendatakse sellele toetusesaajale kõnealuseks aastaks makstavate pindalapõhiste otsetoetuste ja/või MAK pindalatoetusmeetmete alusel makstavate toetuste kogusummat kuni 3%, olenevalt väljajätmise raskusastmest.

7.5. Toetuse vähendamine nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumise tõttu

Nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumisest tulenevad vähendamised on lahti seletatud [nõuetele vastavuse trükises](#).

Nõuetele vastavuse süsteemi mistahes nõude rikkumise korral vähendatakse kõiki taotletud toetusi, millele nõuetele vastavuse süsteem kehtib. Nõuded kehtivad kalendriaasta järgi - kui mõne nõude rikkumine tuvastatakse 2019. a, siis vähendatakse ka 2019. a taotletud pindala- ja/või loomatoetusi.

Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuete ja kohustuslike majandamisnõuete järgimise puhul hinnatakse leitud rikkumiste korral, kas tegemist on hooletusest või tahtlikkusest tingitud rikkumisega, rikkumise raskust, püsivust ning ulatust ning kas on kergendavaid asjaolusid.

Hindamine toimub hindamismatriksite alusel, mis avaldatakse [PRIA kodulehel](#). Rikkumise tõsidust, ulatust ja püsivust hinnatakse kuni 4 punkti skaalal. Koondhinde saamiseks liidetakse punktid ja vastavalt punktisummale leitakse toetussumma vähendamise protsent.

Kui rikkumine tuleneb põllumajandustootja hooletusest, on üldreeglina vähendamise ulatuseks 3% kogusummast. PRIA võib pädeva kontrolliasutuse poolt kontrollaruandes esitatud hinnangu alusel siiski otsustada, kas seda protsenti vähendada 1%-ni või suurendada 5%-ni. Lõpliku

vähendusprotsendi kujunemisel arvestatakse, kas rikkumised on tuvastatud samas või erinevates valdkondades. Juhul, kui rikkumised on tuvastatud samas valdkonnas (näiteks on tuvastatud erinevad nõude rikkumised heade põllumajandus- ja keskkonnanõuete kontrollis), läheb arvesse suurim valdkonna rikkumine. Erinevate valdkondade nõuete rikkumised liidetakse, kui maksimaalne vähendamine esimesel rikkumise aastal on siiski 5% toetussummast.

Kui nõuetele mittevastavus on olnud taotleja poolt tahtlik, on vähendamise ulatuseks üldreeglina 20%. PRIA võib pädeva kontrolliasutuse poolt kontrolliaruandes esitatud hinnangu alusel siiski otsustada vähendada seda protsenti, kuid mitte alla 15%, või vajaduse korral suurendada seda 100%-ni toetuse kogusummast.

Kui taotleja on kolme järjestikuse kalendriaasta jooksul vähemalt kahel kalendriaastal rikkunud sama nõuet või standardit, siis korrutatakse esimese korduvuse puhul kindlaksmääratud vähendusprotsent kolmega. Edasiste korduvate rikkumiste puhul korrutatakse eelmise korduva rikkumise vähendusprotsenti kolmega. Kui korduvuse arvutamisel on jõutud 15%-ni, teavitab PRIA taotlejat, et sama nõude rikkumise veelkordsel kindlakstegemisel käsitletakse seda tahtliku nõude rikkumisena ning toetust vähendatakse tahtliku rikkumise vähendamise määraga.

8. TOETUSE MÄÄRAMINE VÕI TAOTLUSE RAHULDAMATA JÄTMINE

PRIA otsustab MAH toetuse taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise hiljemalt 10. veebruariks 2020. a.

Määratud toetuse kohta leiate teabe e-PRIA portaalist. Määratud toetussummad avalikustatakse ka PRIA kodulehel <http://www.pria.ee> 10 tööpäeva jooksul arvates otsuse tegemisest. Toetuse vähendamise või taotluse rahuldamata jätmise otsusest teavitab PRIA teid kirjalikult, saates otsuse väljavõtte üldjuhul 10 tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemist. Kui olete pindalatoetuste taotlusel ja maksetaotlusel märkinud, et soovite saada otsuse elektrooniliselt, siis paberil saatmist ei toimu. Otsusega saate tutvuda vana e-PRIA portaalis valdkonna „Dokumendid“ alt vahelehel „Saabunud“. Teavitust ei saadeta taotlejale, kelle toetust ei vähendata.

Taotlus jäetakse rahuldamata, kui:

- taotlusaluste või nõuetele vastavate põldude kogupindala on väiksem kui konkreetse toetuse minimaalne toetusõiguslik pind ([ELÜPS §79](#));
- taotleja ei võimalda läbi viia kohapealset kontrolli;
- taotleja on taotlusele märkinud tegelikust nõuetekohasest tuvastatud pindalast üle 20% suurema pindala, sel juhul jääb taotleja kultuurigrupi osas toetusest ilma. Kui erinevus on üle 50%, arvatakse taotleja lisaks veel üks kord järgneva kolme aasta jooksul toetusesaajate hulga välja tuvastatud pinnaerinevusele vastava summa ulatuses;
- taotleja ei vasta vähemalt ühel kohustuseaastal konkreetse toetuse toetusõiguslikkuse nõuetele. Juhul kui toetusõiguslikkuse nõude rikkumine tuvastatakse kohustuseperioodi esimesest aastast hilisemal aastal, nõutakse eelnevatel aastatel makstud toetus tagasi;
- taotleja rikub konkreetse toetuse baas- või toetatavaid nõudeid ulatuses, mis üksi või koosmõjus vähendavad toetuse summa nullini;
- [HPK](#) nõuete rikkumise äärmusliku ulatuse, raskusastme või kestvuse korral või kui esineb korduvaid ränki nõuete rikkumisi, jäetakse taotlus lisaks taotlusaastale ka järgmisel aastal rahuldamata toetuse osas, millele nõuetele vastavuse nõuded kehtivad.

MAH toetuse taotlus jäetakse rahuldamata põllu (põlluosa) osas, mis ei ole kantud põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse või on väiksem kui 0,30 ha.

9. TOETUSE MAKSMINE

MAH toetus makstakse välja hiljemalt 30. juuniks 2020. a.

NB! Arveldusarve numbri või konto omaniku nime muutumisest palume taotlejal kohe PRIAt teavitada. Vastasel juhul ei ole võimalik toetussummat üle kanda. Andmeid on võimalik muuta uue e-PRIA iseteeninduskeskkonna <http://www.pria.ee/et/ePRIA> teenuses „Kliendi andmed“.

Vana e-PRIA teenuses „Maksed ja võlgnevused“ on igal taotlejal võimalik vaadata oma kõige täpsemat ja uuemat finantsuhete seisu PRIAga. Näha saab kliendile tehtud/tehtavaid makseid ja kõiki võlgnevusi. Maksete leheküljel on vaikumisi toodud kliendi maksed viimase aasta jooksul. Samuti on toodud ka need maksed, mis tehakse tulevikus (makse kuupäev on kas täidetud tuleviku kuupäevaga või on täitmata). Sel kuupäeval, kui PRIA finantsosakond on omalt poolt tellinud riigikassast raha kliendile väljamakseks (reeglina 2-7 päeva jooksul), saab väljamakse kuupäev kliendile e-PRIAs nähtavaks. Kui kuupäev on e-PRIAs nähtav, siis sel päeval ka toetusraha kliendi arvele laekub.

10. OTSUSE VAIDLUSTAMINE

Kui te ei ole PRIA otsusega nõus, on teil võimalus esitada [haldusmenetluse seaduse](#) nõuetele vastav vaie PRIA peadirektorile, põhjendades omapoolset seisukohta. Vaie tuleb edastada 30 kalendripäeva jooksul pärast haldusakti kättesaamist aadressil Tähe 4, Tartu 51010. Vaide põhjal vaadatakse taotlus uuesti üle ja tehtud otsusest teavitatakse teid kirjalikult.

Tulenevalt [haldusmenetluse seaduse](#) § 76 lõikes 2 sätestatu kohaselt märgitakse vaides:

- 1) haldusorgani nimetus, kellele vaie on esitatud;
- 2) vaide esitaja nimi või nimetus, postiaadress ja sidevahendite numbrid;
- 3) vaidlustatava haldusakti või toimingu sisu;
- 4) põhjused, miks vaide esitaja leiab, et haldusakt või toiming rikub tema õigusi;
- 5) vaide esitaja selgelt väljendatud nõue;
- 6) vaide esitaja kinnitus selle kohta, et vaieldavas asjas ei ole jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust;
- 7) vaidele lisatud dokumentide loetelu.

Vaidele kirjutab alla selle esitaja või tema esindaja. Vaide esitaja esindaja lisab volikirja või muu volitust tõendava dokumendi, kui seda ei ole varem esitatud.

11. TOETUSE TAGASINÕUDMINE

Kui pärast toetuse väljamaksmist selgub, et taotleja on esitanud valeandmeid, eelmiste aastate toetus on välja makstud alusetult või kui taotleja loobub 5-aastasest kohustusest enne kohustuseperioodi lõppu, peab ta saadud toetuse summa tagasi maksuma. Kui toetuse saajalt nõutakse eelnevatel aastatel makstud toetus tagasi, siis võetud 5-aastane kohustus lõpeb.

[ELÜPS](#) § 111 lg 5 alusel jäetakse toetus taotlejalt tagasi nõudmata, kui tagasinõutav summa ei ületa 100 eurot.

Tulenevalt kehtivatest põllumassiivi identifitseerimissüsteemi ajakohastamise nõuetest (kord 2 aasta jooksul tehakse uued ortofotod) ja kohapealse kontrolli valimi suurusest (5% taotlejatest), on kehtestatud alusetult väljamakstud toetussummade tagasinõudmiseks kuni 10-aastane tähtaeg. Tagasimakse kohustust ei kohaldata, kui ajavahemik toetuse maksmise kuupäevast kuni kuupäevani, mil pädev asutus toetuse saajat esimest korda makse alusetusest teavitab, on pikem kui kümme aastat.

12. TOETUSE SAAMISEST JA KASUTAMISEST TEAVITAMINE

Toetuse saaja on kohustatud teavitama avalikkust toetuse saamisest ja kasutamisest, muuhulgas sellest, et asjakohane toetatav objekt või tegevus on viidud ellu või viiakse ellu Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist saadud toetuse abil. Juhul kui toetuse saajal on olemas toetatava objekti või tegevusega seotud veebileht, tuleb sellel avaldada MAK logo ja Euroopa Liidu embleem ning esitada objekti või tegevuse lühikirjeldus. Toetuse teavitamisega seonduv on reguleeritud [maaeluministri 22.12.2015 määrusega nr 26](#). Täiendav info on PRIA kodulehel http://www.pria.ee/et/oluline-info/vaade/tahistamine/mak_uus/

13. MAKi TOETUSTE ALUSEKS OLEVAD ÕIGUSAKTID

Kõigi õigusaktide puhul palume arvestada, et lisaks õigusakti nimetuses olevale esialgsele kuupäevale võib neis olla hilisemaid muudatusi. Õigusakte elektroonilisest Riigi Teatajast lugedes palume valida hetkel kehtiv versioon.

13.1. Eesti õigusaktid

- [Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus \(ELÜPS\)](#)
- [Maaeluministri 26. märtsi 2019. a määrus nr 36 „2019. aastal „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” alusel antavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika kohased maaelu arengu toetused“](#)
- [Maaeluministri 30. aprilli 2015. a määrus nr 53 „Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise toetus“](#)
- [Põllumajandusministri 10. märtsi 2015. a määrus nr 22 „Põllumassiivi kaardi koostamise, põllumassiivi piiripunktide määramise, põllumassiivile unikaalse numberkoodi andmise, põllumassiivi toetusõigusliku pindala ning põllumassiivil asetsevate maastikuelementide määramise ja korra ning põllumassiivi kasutamise kohta esitatavad andmed ja nende esitamise kord“](#)
- [Põllumajandusministri 14. jaanuari 2015. a määrus nr 4 „Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded“](#)
- [Maaeluministri 22. detsembri 2015. a määrus nr 26 „Maaelu arengu toetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, toetatud objektide tähistamise ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi \(EAFRD\) osalusele viitamise täpsem kord perioodil 2014–2020“](#)
- [Mahepõllumajanduse seadus](#)
- [Veeseadus](#)
- [Haldusmenetluse seadus](#)
- [Loomakaitseseadus](#)
- [Taimekaitseseadus](#)
- [Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seadus](#)
- [Loomatauditõrje seadus](#)
- [Põllumajandusministri 21. detsembri 2009. a määrusnr 128 „Identifitseerimisele kuuluvate põllumajandusloomade liikide loetelu, põllumajandusloomade identifitseerimise ning nende kohta andmete registreerimise viisid ja kord, registreerimistunnistuse väljastamise kord ja veisepassi vorm ning põllumajandusloomade arvestuse pidamise kord“](#)
- [Põllumajandusministri 24. aprilli 2006. a määrus nr 56 „Söödakultuuride seemne kategooriad ning söödakultuuride seemne tootmise ja turustamise nõuded“](#)

13.2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu ning Komisjoni määrused

- [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus \(EL\) nr 1305/2013](#), Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548);
- [Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus \(EL\) nr 1306/2013](#) ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/200, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549–607);
- [Komisjoni rakendusmäärus \(EL\) nr 809/2014](#), 17. juuli 2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi, maaelu arengu meetmete ja nõuetele vastavusega;
- [Komisjoni delegeeritud määrus \(EL\) nr 640/2014](#), 11. märts 2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas;
- [Komisjoni rakendusmäärus \(EL\) nr 808/2014](#), milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) rakenduseeskirjad (ELT L 227, 31.07.2014, lk 18–68).

13.3. Muud dokumendid

- European Commission guidance document ([DSCG-2014-32 FINAL Rev4](#)) ON-THE-SPOT CHECKS ACCORDING TO ART. 24, 25, 26, 27, 30, 31, 33A, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41 OF REGULATION (EU) NO 809/2014 AS AMENDED BY REGULATION (EU) 2015/2333 AND REGULATION (EU) NO 2018/746 CLAIM YEAR 2018, GUIDANCE FOR ON-THE-SPOT CHECKS (OTSC) AND AREA MEASUREMENT1;
- European Commission guidance document ([DSCG-2014-33 FINAL Rev5](#)) ON THE LAND PARCEL IDENTIFICATION SYSTEM (LPIS) UNDER ARTICLES 5, 9 AND 10 OF COMMISSION DELEGATED REGULATION (EU) NO 640/2014 AND ON THE ESTABLISHMENT OF THE EFA-LAYER REFERRED TO IN ARTICLE 70(2) OF REGULATION (EU) NO 1306/2013 CLAIM YEAR 2018 ONWARDS;

Edukat taotlemist!

Eesti õigusaktidega saab tutvuda Riigi Teataja kodulehel www.riigiteataja.ee. Euroopa Liidu õigusaktidega kodulehel <http://eur-lex.europa.eu/>. Eesti maaelu arengukavaga 2014–2020 saab tutvuda Maaeluministeeriumi kodulehel www.agri.ee. Muude toetuse menetlemisel aluseks olevate dokumentidega PRIA kodulehel www.pria.ee.

Käesolev juhend on koostatud abistavaks materjaliks toetuste taotlemisel. Juriidiliseks aluseks toetuste taotlemisel ja kasutamisel on õigusaktid.